

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

15L

Megelenk naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... .. 960 Lej

Fél évre ... .. 480 Lej

Negyed évre ... .. 240 Lej

Havonta ... .. 80 Lej

Hirdetések díjazás szerinti

Egyes szám ára 5 lej

vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival tő.

Szabad rádiót!

Az ország rádiókereskedői Kongresszust tartottak tegnap Aradon és erélyesen sürgették a kormányt a rádió-engedélyek kiadásának meggyorsítása és a titellomnak feloldása ügyében. A központi rádióbizottság egyik tagja jelentette ki a kongresszuson, hogy az engedélyeket kiadó bizottság két éves működése alatt mindössze 2800 esetben adott engedélyt a rádió használatára. Ha továbbra is ilyen tempóban folytatnák a munkát, úgy évtizedek kellene ahhoz, hogy a rádióigénylőket kielégítsék. Jellemzi még a bizottság skrupulozitását, hogy Pop C. István volt miniszter kérelmét is elutasították. Talán ő sem eléggé megbízható?

Általában rejtélyes, hogy mennyiben tartja a rádióbizottság veszélyesnek a felvevő apparátusok működését. Hiszen a nemzetközi egyezmény értelmében a leadó állomások olyan programokat állítanak össze, amelyekben nyomra szics a politikanak és óvatosan vigyáznak arra, nehogy egyik-másik műsorszám valamely nemzet érzékenységét esetleg is sértesse. A rádió a nagyvilág kulturális produktumainak közvetítője és a felvevőkészülékek tulajdonosai pompás hangversenyeket, színházi előadásokat, tudományos előadásokat, közgazdasági és egyéb híreket stb. hallgathatnak. Mindezek pedig a jelen körülmények között aligha árthatnak az államok biztonságának, sem pedig az egyének erkölcsi és politikai felfogásának.

A nyugati kulturállamok már régen túltették magukat a fölösleges skrupulozitáson és mindenütt a polgárok milliói élvezik békésen a kultúra e csodálatos hangszerét. Csak nálunk Romániában nem puhul meg a vaskalap a hivatalos copfok felett. Nálunk a közönség és a rádiókereskedők még most is csak ott tartanak, hogy a nehezen mozgó hivatalos apparátust gyorsabb mozgásba fogassák. Még mindig nem arról van szó, hogy a rádió használata olyan szabad társaság, mint a nyugati államokban, hanem csak arra instáljuk az illetékeseket, hogy szaporábban osztogassák az engedélyező okmányokat a „megbízható” elemeknek. A világ kultúreseményeiből kizárt lelkek rádióvágya talán már nem talál sikert fülke Bucurestiben.

Küszöbön áll Románia és a Vatikán konkordátumának megkötése.

Szenzációk kullszatítók. — A felekezeti kisebbségek ügye. — Mit tartalmaznak az egyelőre titokban tartott megállapodások. Még a télen Jugoszláviával is megállapodik a Vatikán.

(Róma, nov. 22.) (Az Aradi Közlöny római tudósítójától). Az erdélyi magyar katolikusokat oly mélyrehatóan érintő román-vatikáni konkordátum már teljesen elkészült és most már csak a bucuresti-i kormánytól függ, hogy mikor kerül aláírásra. Annak ellenére, hogy a kormány egyes tagjai igyekeznek az aláírást halogatni és ezzel az érvénybelépést kitolni, a viszony az ortodox román állam és a Vatikán közt ma már nem minősíthető ellenségesnek. A diplomáciai viszony ma már teljesen rendezve van és a Vatikánban ennek igen örülnek, mivel a háború után Romániában a katolikus egyháznak nagy nehézségekkel kellett megküzdnie.

Az Aradi Közlöny római tudósítójának ma módjában van szenzációs részleteket közölni egy nyilatkozat kapcsán, amelyet a vatikáni államtitkárság egyik vezető személyiségtől kapott. Ez a nyilatkozat a következőképpen hangzik teljes terjedelmében:

— A tekintélyesen megnagyobbodott Románia lakosságának száma az új területek hozzácsatolásával 6 millióról több mint 16 millióra növekedett, ezzel egyidejűleg azonban a felekezeti statisztikában is nagy változások állottak be. A régi Románia 71 % görög keleti lakosságához még 8,5 % erdélyi görög keleti, 7,6 % görög katolikus, ugyanennyi protestáns, mintegy 5 % izraelita és 4,5 % mohamedán került. A bucuresti-i patriarcha vezetése alatt álló ortodox államegyház Bucuresti szék helyével ortodox balkáni pápaságra törekszik. Mintegy 13 millió ortodoxot képvisel, akikkel szemben körülbelül 3 millió latin és görög szertartású katolikus áll. Az erdélyi katolikusok helyzete tisztázatlan volt a püspökségek kettészakítása következtében, mire a román kormány 1919 novemberében tárgyalásokat kezdett a Vatikánnal Radu püspök közvetítésével. Radu után Lucacu görög katolikus lelkész, aki később miniszter lett, folytatta a tárgyalásokat és ugyanő 1920 nyarán követséget létesített a Vatikánnál. — Az első román vatikáni követ Pennescu Demetrio lett, míg a Vatikán Marmaggi Franciscot küldötte Bucurestibe nunciusnak.

— Ebben az időben kezdődtek meg a tulajdonképeni konkordátum-tárgyalások. Ezek azonban 3 évig nem jártak eredménnyel, mi-

re a Vatikán Marmaggi nuncius 1923-ban Prágába helyezte és Bucurestibe Dolci Mariot küldötte. Banu akkori román kultuszminiszter 1924-ben személyesen tárgyalt Rómában. Banu kérésére a Vatikán egy román katolikus papot, Cisar dr.-t nevezte ki bucuresti-i püspöknek, Natzhammer dr., egy svájci német származású bencés pap helyére. — A bucuresti-i kormány nagy elégtétellel fogadta, hogy román ember került a bucuresti-i püspökség élére és ettől kezdve a tárgyalások könnyebben haladtak.

— Dolci nuncius különböző koncessziókat ért el a bucuresti-i kormánytól az erdélyi magyarok és németek felekezeti iskolái érdekében.

— Amíg így a Vatikán megvédeni igyekezett a felekezeti iskolákat az államosítástól, addig az erdélyi kisebbségi felekezetek a fenyegető magániskoláztatási törvényjavaslattal szemben Genfben fordultak, ahonnan 1924-ben bizottság utazott Erdélybe (a felekezeti kisebbségek jogainak bizottsága) ott igen súlyos visszaéléseket fedezett fel. A román kormány erre engedékenyebb lett az oktatási ügyi kérdésekben), mire újra megindultak a konkordátum-tárgyalások.

— Már ez év januárjában a bucuresti-i kormány közölte a Vatikánnal, hogy a konkordátumot hamarosan meg akarja kötni és a nyár óta a tárgyalásokon Averescu miniszterelnök is részt vett.

— A Vatikán számára ez a konkordátum, amely egy nem-katolikus állammal jött létre, nemkívül nagy anyagi és erkölcsi sikert jelent. A küszöbön álló konkordátum biztosítja a katolikus egyház egyenjogúságát és szabadságát az egész vonalon. A román kormány kötelezi magát benne, hogy respektálja úgy a nemzeti, mint a felekezeti kisebbségek jogait. Ezentul a román kormány ügyelni fog a tanszabadság sérthetlenségére. A konkordátum Romániára nézve is hasznos jelent, mivel a román államnak ezentul beleszólási joga lesz a Vatikán romániai intézkedéseibe.

— Habár mindkét fél még titkolja a konkordátum részleteit, a főbb pontokat közölhetem önnel az Aradi Közlöny olvasói számára. Így a konkordátum kifejezetten elismeri Románia jelenlegi határait, Besszarábiát is beleértve s

intézkedéseket tartalmaz arra vonatkozólag, hogy Románia katolikusai ezentul nem tartozhatnak a határon túl székelő, tehát magyarországi püspökségek alá.

— A romániai katolikusok két nagy püspökségbe lesznek beosztva. A görög katolikus egyházmege lesz az egyik és ennek székhelye Erdélyben, Balázsfalván lesz, a római katolikus egyházmege lesz a másik, Bucuresti szék-hellyel. A jelenlegi püspökök életük végéig azonban helyeiken maradnak. Új kinevezésekről egyelőre nincsen szó, a jövőre vonatkozólag a Vatikán viszont csak azt nevezheti ki püspökké, akinek kinevezésébe a román kormány beleegyezik. Románia tehát megkapta a „placet”-jogot. A konkordátum többi pontjai megegyeznek az évtizedek óta szokásos vatikáni konkordátumok határozományaival.

Az érdekes nyilatkozat közlésének módjában közölhetem még, hogy a tél folyamán a Jugoszláviával kötendő konkordátum is aláírásra kerül.

Vihar szántja végig egész Európát.

Rettentő károkat okoz a fékevesztett elemek pusztítása.

(Páris, november 22.) Nyugateurópában tegnap nagy viharok pusztítottak. Marseille környékén a vihar nagy rombolást végzett és a tengerpart mellett levő országutak és vasutvonalak nagyrészt víz alatt állnak. A nagy szél sok helyen ledöntötte a szélvédő falakat, néhány faluban elragadta a házak tetejét. Dagály alkalmával a szökőár benyomult a partvidékre. Marseille és Nizza között megszakadt minden összeköttetés.

Prágai jelentés arról számol be, hogy Mährisch-Ostrau környékén is nagy viharok pusztítottak, amelyek számos helyen elsodorták a háztetőket. Spanyolországban csaknem valamennyi folyó kilépett a medréből, számos baleset történt. A vihar alatt sok halászhajó eltűnt. Több ember vízbe fullt. Münchenből jelentik: A bajor fennsíkon is nagy viharok száguldottak, nagy anyagi károkat okozva. A König-tó mellett nagy pusztítást végzett és több házat tönkretett. Az anyagi kár felbecsülhetetlen.

Bratianu nemzeti kormányt akar

A politikai köröket ma is foglalkoztatja Bratianu Jonel érdekes beszéde.

(Bucuresti, november 22.) Constantinescu halála és temetése körüli készülődések két-három napra ugyszólván teljesen kikapcsolták a politikusok lelkéből a — politikát. Mindenkit a nagy halott iránt érzett mély gyász és tisztelet töltött el, a pártok életében elcsitulnak a harci készülődések, hogy a temetés után azonban annál hevesebben folytatódják. Ezen ezért a kormány a felirati vitát igen rövidre tervezi és még a karácsonyi ünnepek előtt meg akarja szavaztatni a pénzügyi javaslatokat. A kormány egyébként módot keres arra, hogy a tisztviselői fizetéseket az előirányzott két milliárdon kívül is javítsa más címenek eszközölendő megtakarításokból.

Mint már közöltük, politikai körökben igen nagy feltűnést keltett Bratianu Jonelnek Constantinescu temetése utáni liberális értekezleten tartott beszéde, amelynek részleteit bucuresti-i tudósítónk így közli:

— Uraim, amikor most itt állunk a nagy politikus koporsója mellett — mondotta a volt miniszterelnök — bátran kijelenthetjük: ameddig élt, a román népen kívül egyedül csak a mi barátunk volt. Ezt a legnehezebb időkben mutatta meg és ez példaként kell, hogy álljon mindannyiunk előtt. Uraim, jöhetnek mindenkör nehéz idők, de bármilyen csapások szakadjanak ránk, mindannyiunk tudnia kell a kötelességét a zászló iránt, amelyre felesküdnünk kell eme koporsó előtt. Az események, az idők változnak, a jó politikus azonban éber szemmel figyel, hisz az apró, percenkig tartó fényesek nem homályosítják el a szemét, megfigyeli, megjegyzi magának a történeteket. És ezért mondom: jöhetnek bármilyen idők, mi mindenkör a nemzet érdekeinek órei leszünk. Mert, amikor egyik legvitézebb harcosunkat, legdrágább barátunkat szólította el közlünk a halál, nekünk annál éberbnek, annál kitartóbbnak kell lennünk, hogy az ő helyét is pótolni tudjuk.

— Különösen a mára szól ez és a mára akarom felhívni figyelmüket. Körülöttünk minden armány s néha általános veszély fenyeget mindannyiunkat, csak apró szállakat veszünk észre a veszély gerendáival szemben. Ennek az országnak nagy kinszenvedés jutott osztályrészül a múltban, ennek a népnek igen súlyos történelme van. A megpróbáltatás idejének azonban még nincs vége. Minden erőnkre szükség van, hogy meg tudjunk állni és megmenhessük azt, amit százszázalékos vérével szereztünk meg. Ezért most ismét, az eddiginél erősebb, tömörebb szövetséget kell kötünk. Ez a pillanat történelmi jelentőségű, ez a pillanat bele kerül a történelembe. Ez a pillanat újhat a legalkalmasabb, hogy Isten előtt és a nagy halott ravatalánál esküre emeljük fel a szavunkat és egymásnak őszinte barátságot, önzetlen kitartást ígérjük!

— Önök jól tudják, hogy én minden szavammal az önök nevében beszélek s ha szólok, hangomból száz- és százezer ember óba-

ja, kívánsága és akarata csendül ki. Én Románia kétharmad részének a vágyait tolmácsolom, amikor ismételen egy szentszövetség megkötésére hívom fel ennek a

népnek többi vezéreit, az én szeretett híveimet és barátaimat.

Bratianu Jonel szavait az egybegyűlt liberálisok óriási lelkesedéssel fogadták s mint egyetlen próbából, zúgott fel: Esküszünk! Esküszünk!

Az egész sajtót még ma is élénken foglalkoztatja Bratianu

Jonelnek a liberális párt szombati értekezletén tett nyilatkozata, melyet az általános politikai helyzet tisztázása szempontjából nagyvonalosságú tekintenek. Az Adeverul tudni véli, hogy Bratianu hajlandó meggyezést kötni egy esetleges nemzeti kormány alakítására vonatkozólag is.

Kőműveslegényből diktátor.

Irtta:

BENITO MUSSOLINI,

Olaszország miniszterelnöke.

(Második közlemény.)

Mussolini levele svájci csavargásából, amelyről első cikkünk végén említést tettünk, a következőképen hangzik:

Lausanne, 1902. szept. 3.

Kedves Barátom! Amit Neked írok, az visszaemlékezés. Egy kétségbeesett ifjuság visszaemlékezése, olyan ifjuságé, amely már semmiben sem hisz, az ideálokban sem.

Amit a következőkben Neked elmesélek, azt senkinek sem mondó tovább. Csak egy asszony ismeri szenvedéseimet és Te, ha ezt a levelet elolvastad. Azonban el foglak átkozni, ha ejjár a szád. Remélem meg fogod magadtól is érteni, hogy miért akarom mindezt titokban tartani.

Elkezdem tehát: Julius 9-én reggel elhagytam Gualtierit, miután busut vettem egy asszonytól. Szerda volt. Parmából Milanóba és Milanóból Chiassoba utazva elepedtem az elviselhetetlen hőségtől és szomjúságtól. Chiassoban, ahol először léptem egy köztársaság területére, este negyed 11-ig maradtam. Az „Il Secolo“-ban lapozgatva, nagy meglepetéssel olvastam anám letartóztatását, aki belekeveredett egy választási zavargásba. Ez a hír igen nyugtalanított és ha Gualtieriben ériesültem volna róla, úgy nem Svájdba, hanem Romagnába utaztam volna. Miután egy Tangherone Pontremoli nevű emberben utitársra akadtam, beváltottam olasz pénzemet és vonatra szálltam, amellyel 12 órai utazás után Luzernbe kellett volna érkezmem. A kocsis tele volt olaszokkal. Az egész uton az ablak mellett álltam. Az éjszaka gyönyörű volt. Az égbe nyuló havasok mögött, a csillagok ezüstös mosolyától kísérve kelt fel a Hold... Luzernben átszállottam és utitársam rábeszélésére, aki állást helyezett kilátásba egy rokonánál, egy posztőrekesknél, Yverdonba váltottam jegyet. Harminchat órai utazás után csütörtökön, október 10-én 11 órakor érkeztem meg. Kábultan és fáradtan egy szegényes fogadóba mentem, ahol először volt alkalmam franciául beszélnem. Ettem valamit azután az említett olasz kereskedőhöz mentem. Igen sokat nagyzolt, azonban mégis meghívott bennünket ebédre. Elfogadtam. Ujra semmitmondó frázisokkal halmozott el, végül egy scudet, 5 lírát adott. Egy pompás arab kést adtam neki zálogul, nehogy azt hívje, miszerint alamizsnát adott nekem. A kést annak idején Parmában vásároltam a vöröshajú Romanival együtt.

Pénteken egy órát időztem Pestallozzinak, aki itten, Yverdonban született, szobra előtt és 23 óráig ágyban hevertem. Szombaton egy munkanélküli festővel együtt a szomszédos Orbebe mentem, hogy ottan mint napszámos és kőműveslegény találjak munkát.

Tényleg kaptam munkát és hétfőn reggel, október 14-én már megkezdtem. Munkaidő: 11 óra naponta; bér: 32 centésimi óránként. Az első napon 121-szer másztam fel egy kövekkel megrakott puttonnyal a készülő épület állványának második emeletére. Este karjaim összes izmai dagadtak voltak. Néhány hamuban sült burgonyát ettem és azután ruháshól szalmazsákotara dültem. Kedden öt órakor ébredtem és ismét munkába szentem. A tehetetlenség dühe forrt bennem. A munkafelügyelő majdnem az árulékba kergetett. A harmadik napon ezt mondotta nekem: Maga igen jól van öltözve!

Szavai tele voltak célzásokkal. Nagy kedvem volt fellázadni és szétieszíteni felett ennek a parvenünek, ennek a fickónak, aki lustasággal vádolt, amíg csontiaim hajladoztak a köteher alatt. Te gyáva gazember! — ilyen szavakat szerettem volna pofájába ordítani. Mi lett volna azonban

ebből? A jog mindig azok oldalán van, akik fizetnek.

Igy következett el szombat esteje. Közöltem munkaadómmal, hogy el akarok utazni és ezért béremet kérem. Bement munkaszobájába és a lépcsőn várakoztam rá. Röviddel később újra kijött és leplezetlen dühvel 20 lírát és néhány centesimit dobott kezembe a következőket ordítva:

— Itt van a bére! Ezt a pénzt lopta tőlem!

Kövémeredten állottam. Mit csináljak? Öljem meg? Mit tettem volna evvel neki? Semmit. Miért is? Éhes voltam és cipőim is hiányoztak már. A kőműves munka nemcsak kezeimet és talpamat törte fel, de ronggyá tette egyetlen pár fekete teljesen új cipőmet. Meztláb egy olasz hoz szaladtam és egy pár hegymászó csizmát vásároltam. Azután ösz szekötöztem batyumot és másnap, vasárnap reggel Chavornayban vonatra szállottam és Lausanneba utaztam.

(A levél második részét következő cikkünkben közöljük.)

Nemzeti jellegű lesz a diákegyenruha.

Amnesztia a zavargó diákoknak. A kamara mai ülése

(Bucuresti, november 22.) A Kamara ülésén Pan Ghitescu elnökölt. Florea Ion nemzeti-paraszt-párti kéri a belügyminisztert, hogy a bíróság által elítélt Pop szatmári rendőrszétet mozdítsák el állásából. Goga belügyminiszter ígéretet tesz, hogy megvizsgálja a kérést és ezután érdemben dönt. Cracalia a sajtócenzura felüggesztését kéri. Sumuleanu czapárti követeli, hogy a középiskolai növendékek ne csak egyenruhában, hanem nemzeti viseletben is járassanak iskolába. Panaszolja, hogy a moldvai vásárokon nem respektálják a vasárnapi munkaszünetet. Trancu-Iasi kijelenti, hogy a visszaélések elkövetőit ellen vizsgálatot indít. Petrovič miniszter kifejti, hogy a nemzeti viselet nem engedhető meg, mert akkor a tanulók öltözete nem volna egységes. Helyesnek tartja azonban, ha a nemzeti viselet mintájára fogják az egyenruha modeljét elkészíteni. (Taps.) Haenea a bucuresti-i Eminescu-ügyében szólal fel. Mogalea a külügyminiszterium intervenálását kéri a háború alatt a bolgárok által megkórosított román állampolgárok kártalanítása ügyében. Ioanutescu a tanoncotthonok fokozottabb támogatását kéri. Kijelenti, hogy az erdélyi kisebbségi tanoncotthonok sokkal jobban működnek. Sumuleanu ismét felszólal és

ez alkalommal a hullák boncolásának ismert ügyét hozza fel. Követeli, hogy a zsidó egyetemi hallgatók csak zsidó hullákat boncolhassanak. A közoktatásügyi minisztertől amnesztiát kér mindazoknak a diákoknak, akik zavargásokban vettek részt.

A szenátus ülését ma csütörtökig elnapolták.

Az áruló zsebkendő

A bucuresti-i rablógyilkos nyomában.

(Bucuresti, november 22.) A fővárosi sziguranca táviratot kapott Kisenevből, hogy az ottani sziguranca kihallgatta Agapia Vierut, aki nek véres zsebkendőjét a dudesti uti gyilkosság színhelyén megtalálták. Azt vallotta, hogy a zsebkendőjét a nővéreinek adta, aki Bucurestiben mint cseléd szolgált. Vallomása után öngyilkossági kísérletet követett el, de állapota nem veszélyes. A hatóságok remélik, hogy ezen a nyomon rövidesen kézrekerülnek a bestiális gyilkosság tettesei.

— A mexikói katolikus áldozések. Rómából jelentik: A pápa ismét fel-emelte szavát a mexikói katolikusok üldözése ellen. Megállapította, hogy eddig 102 pap és 400 hitű katolikus esett áldozatul

Mesedélután Aradon

Az aradi növédelmi hivatal műsoros délutánja.

(Saját tudósítónktól.) Kipirult arcocskája, boldog izgalomtól túlfűtött, csillogó-szemű liliputi emberpalánták hatalmas tömege ujongta végig az aradi Növédelmi Hivatal tegnap délutáni első gyermekelőadását.

Karakán kis legények, osintalan kis leányok színes álmainak netovábbja kelt életre tegnap, a csodálatos délutánon és nagy tetésnyilvánítással sürin ütötték össze pufók kacsofukat, hogy méltóképen honorálják a színpadon ügyeskedő, (méhány felnőtt szereplőtől eltekintve) baba-kollektívák kámpalázmentes előadását, amely még hosszú ideig élénk szóbeszéd-tárgya lesz az aradi gyermekszobáknak.

Elsőnek *Ljpkovics Ella* lépett a függöny elé és a gyerekek körében nagy hatást aratott kedves mesét mondott el Csokoládé-országról, az Ezüst-folyóról és a csokoládét módfelett szerető gyermekekről. Ezután *Bozakievics Gizl* és *Haller Magda* által előadott két dal: *Erődy: Csittó és Beethoven: Madárka*, művészi precizitással tolmácsolásának tapsolt sokat a gyermekseneg. Majd *Hendl Magda*, *Naah Emma* és *Opitz Magda*, mint kacagó bohócok jellegzetes táncukkal érték el frenetikus sikert. Utána *Szilgthy Babba* szavalt a tanulni nem szerető, örökké hallgató rest diákról — rendkívül bájosan. *Alföldi Ica* német nyelven előadott éneket: *Jack Dolorose: Kóliányok*, melyet édesanyja kísért zongorán, percekig tartó taps követte. Szünet előtt hangulatos előkép ragadta el a gyermekhadat. Különböző jelenésekben s a végén együtt a négy évszakot varázsolták a színpadra gyönyörű jelmezekben apró kis babák. Az előkép résztvevői a következők voltak: Tavasz: *Sándor Terike*, *Stefánik Juliska*, *Németh Gabika*, *Bíró Mária*, *Mai-gardt Ludmilla*, *Békési Mancsi*, *Farkas Edu*, *Quintesz Bözsi*. — Nyár: *Kiss Rózsika*, *Vigh Ilonka*, *Nagy Magda*, *Imre Vicuska*, *Kovács Veronka*, *Polgár Margitka*, *Heidrich Ilona*. — Ősz: *Timári Erzsé*, *Molnár Magda*, *Thémes Ilonka*, *Ménési Franciska*, *Héder Margitka*, *Lengyel Micke*, *Dankó Paula*, *Malgardt Nusi*. — Tél: *Szabó Bözsi*, *Verebélyi Rózsika*, *Szabó Juliska*, *Szabó Mária*, *Barabás Böske*, *Bódi Irén*, *Varga Joli*, *Karácsony Erzsé*, *Faragó Mancsi*. Szünet nem akaró taps volt jutalma a hatásos beállításnak.

Szünet után *Bozakievics Gizella*, *Haller Magda* és *Zinner Boriska* Mozart *Varázsvolvólájából* adták elő egy részletet értékes művészi felkészültséggel. Majd megint *Ljpkovics Ella* mesélt a „*Didergő királyról*” — az előbbihez hasonló sikerrel. Utána *Zinner Boriska* Löwe Bölcsődalát és *Kosikay Kósár* című dalát énekelte. A fiatal művésznő friss, tisztán csengő hanggal és nagy hangnnyaggal rendelkezik. A jól megválasztott darabokban nagyszerűen érvényesült finoman csiszolt szopránja. A délután fénypontja következett ezután. A modern léttel lépést tartva, két kis pöt-

tömnyi urifü: *Aufricht Gábor* és *Róbert*. — *Kovács István* zongorakísérete mellett — jazzbanddel szórakoztatták a baba-közönséget. Műsorukon a legszebb színműk szerepeltek és sok-sok ráadást kellett adniok a „kis barművészeknek”. Befelezésül egy

szindarabbal: a *Nimfák* című mesejátékkal, melyet *Csányi Piroska* irt avatott tollal, gyönyörködtek a publikumot a következő szereplők: *Csányi Piroska*, *Haller Magda*, *Bozakievics Ilona*, *Szilgthy Babba*, *Csányi Karosi* és *Csányi Ilona*.

A hibátlan rendezésért és az ötletős előadás pergő lefolyásáért *Steinitzer Jenny*, *Haller Józsa* és *Tonesz Emma* urhölgyeket illeti sok elismerés. Az éneki és táncszámokat *Schwarzberger Lili* kísérte zongorán nagy tudással. (—)

Rádiószabadságot követel Arad a határzónában is

Kongresszust tartottak Aradon az ország rádiókereskedői. — A rádió-engedélyek gyorsabb kiadását kívánják.

(Saját tudósítónktól.) Nagy érdeklődés közepette folyt le tegnap Aradon a rádiókereskedők országos kongresszusa. A kongresszuson történtek azonban nemcsak a kereskedőket, hanem a nagyközönség minden rétegét is érdeklik, amennyiben a rádiókereskedők az engedélyek könnyebb kiadásáért és a zárlat megszüntetése érdekében tesznek lépéseket illetékes helyen. Az aradi kongresszuson a mintegy negyven rádiókereskedőn kívül megjelentek: a Banca Nationala aradi fiókintézetének igazgatója, *Tankov, Jovita András*, az Ugir delegáltja, *Pacurariu Brutus* az aradi kereskedelmi és iparkamara főtitkára is. A kongresszus maga csak délután kezdődött, mivel csak a délután folyamán érkeztek meg a bucaresti-i delegáltak, azonban az erdélyiek már délelőtt értekezletet tartottak, amelyen megbeszéltek a délutáni állásfoglalást.

Előzetes értekezlet

A délelőtti előzetes értekezleten megállapodtak abban, hogy az eredményesebb munka érdekében meg kell alakítani az országos rádió-szövetséget. Szóba került a most létesítendő bucaresti-i leadó állomás kérdése is, amelyre — mint ismeretes — részvényeket bocsátottak ki. A kereskedők eredetileg úgy akarták támogatni a részvénytársaságot, hogy nagyobb részvénytársaságot vásárolnak és a közönség körében szétosztják a részvényeket. Most azonban kiderült, hogy ezek a részvények névreszólók, el nem idegeníthetők és átruházásuk csak a pénzügyminiszterium engedélyével történhetik. Így megdőlt az előbbi terv és így megegyeztek abban, hogy a támogatás módzataira vonatkozólag, végleges állásfoglalás előtt, megvárják a bucaresti-i delegáltak véleményét. A délelőtti értekezleten még megbízták *Kalmár József* és *Koch Dániel* (Arad), *Molnár, Hoffmann, Gianotti* mérnökök és *Füzesy József* (Temesvár) rádiókereskedőket egy memorandum elkészítésével s ezzel az előzetes megbeszélés véget is ért.

A rádió szabadsága.

Délután megérkeztek a bucaresti-i kiküldöttei, köztük az Energia vállalat igazgatója, *Petrescu* egyetemi tanár, a bucaresti-i rádióbizottság tagja és *Carafil* bucaresti-i mérnök. Három órakor meg is kezdődött a kongresszus az aradi kereskedelmi és iparkamara tanácstermében, amelyen *Molnár* mérnök elnökölt. Elsősorban *Carafil* mérnök szólt fel. Beszámolt a Radiófon r. t. alakulásáról, ismertette a részvénytársaság körüli helyzetet. Az 50 millió lej alaptökeből az állam 30

milliót jegyez, még pedig úgy, hogy 10 millió lejért felszereléseket és anyagot ad, a másik 20 millió lejt oly módon egyenlíti ki, hogy elengedi a koncesszióért járó 20 milliót illetéket. A még fennmaradt 20 millió lejt a közönség rendelkezésére bocsátják és fel is szolgálták a bankokat, hogy jegyezzenek megfelelő részvénytársaságot. A bankok kimondták, hogy hajlandók pártolni a részvénytársaságot, de csak abban az esetben, ha az alapszabályokat a közönség kívánalmaihoz képes módosítja. A közönség körében bucarestiben eddig nem nagy érdeklődés nyilvánult meg, amit az a tény is bizonyít, hogy 15-én nyílt meg a részvényjegyzés és tegnapelőtt estig összesen két részvényt jegyeztek. Ama véleményének adott kifejezést, hogy helyes volna, ha az aradi kongresszus csatlakozna ahhoz a memorandumhoz, amelyet a bucaresti-i érdekeltek a közlekedési miniszterhez adtak be és a melyben lényeges könnyítéseket követelnek. Követelik a rádió teljes felszabadítását, a határzónában is, az engedélyek kiadásánál ne csak román állampolgároknak adjanak engedélyt, hanem elégedjenek meg csupán a személyi megbízhatóság igazolásával. Megemlíti, hogy ezt a memorandumot *Bratianu Ionel* volt miniszterelnök is aláírta. A kongresszus egyhangulag elhatározta, hogy magáévá teszi ezt az álláspontot és felkérte a bucaresti-i delegáltakat, hogy juttassák hasonszövegű memorandumukat illetékes helyre.

A rádió-kereskedők kívánságai.

Ezután *Petrescu* egyetemi tanár szólt fel, ami annál is érde-

Habsburg-Albert titokzatos utja Olaszországban.

Lahovary gróf néven Rómába érkezett és megátogatatta az olasz királyt.

(Budapest, november 22.) A magyar politikai körökben nagy feltűnést keltett, hogy a magyar trón egyik aspiránsa, *Albrecht királyi főherceg*, báró *Piret-Bihain* udvarmesterének kíséretében váratlanul Rómába utazott, ahova ma meg is érkezett. A főherceg az állomásról a Majestic-szállodához hajtatott, ahol gróf *Lahovary* név alatt szállott meg. Megbízható forrásból eredő információk szerint a királyi herceg római tartózkodása alatt meglátogatta az olasz királyt. A látogatás minden különösebb ceremónia nélkül folyt le, mivel a főherceg inkognitóban tartózkodik az olasz fővárosban. Beavatott helyen a fiatal főherceg látogatásának nagy jelentőséget tulajdonítanak és tudni vélik, hogy a látogatás nem is annyira a királynak

később, miután a tanár tagja annak a bucaresti-i bizottságnak, amely a rádióengedélyeket kiadja. A professzor azzal kezdte beszédét, hogy neki már öt éve működik bucarestiben egy leadóállomása, amelyet a felettes hatóságok minden pressziója dacára nem volt hajlandó leszerelni, sőt még bucaresttől 250 kilométernyi körzetben való leadásra erősitette meg. Elmondotta, hogy a bucaresti-i bizottság ritkán ül össze és igen kevés engedélyt ad ki. Így kétévi működése alatt mindössze 2800 engedélyt adott ki az egész országra. Ha megkönnyítenék az engedélyek kiadását, az ebben a tempóban egy-egy város kérelmeit egy év alatt sem tudnák elintézni. Az egyedüli megoldás tehát az, hogy minden városban bizottságot állítsanak fel, amely ideiglenes engedélyt ad ki és ratifikálás végett feltesztene bucarestibe az engedélyt a központi bizottsághoz, amely a helyi bizottság véleményezésére minden további nélkül kiadja a végleges engedélyt. A kongresszus megváltoztatta azt az előzetes álláspontját, hogy a rádiókereskedők 25000 darab részvény vásárlását garantálják, mint azt délelőtt javasolták, hanem elhatározták, hogy tudomására hozzák a bizottságnak a rádiókereskedők kívánságait. A kereskedők hajlandók anyagi erejükhöz képest pártolni a részvénytársaságot, de csak abban az esetben, ha a társaság megfelelő helyen interviál, hogy az engedélyeket könnyebben adják ki és a közönség számára hozzáférhetőbbé teszik a rádiókat. Ezzel véget is ért a kongresszus.

mint legfiatalabb leányának szól, *Giovanna* hercegnőnek, *Albrecht* főherceg kihallgatáson fogadta *Thun* grófot, a máltai lovagrend nagymesterét és *Nagy Elek* szentszéki követet. A látogatásra vonatkozólag illetékes helyen a következő rejtélyes kijelentést tették:

— Képzhetik, hogy *Öfensége* nem minden ok nélkül jött Rómába. Ezzel szemben londoni jelentések viszont arról tudnak, hogy *Albrecht* főherceg és *Ileana* román királyné hercegnő eljegyzése küszöbön áll. E hírek szerint ez az eljegyzés lenne az első lépés a román—magyar perszonál-unió felé. Azt is megjegyzi a londoni távirat, hogy gróf *Bánffy* budapesti utazása és *Bethlen* gróf miniszterelnökkel való tárgyalása ezzel az eljegyzéssel van kapcsolatban.

Kereskedő lesz egy magyar tábornokból

A Mária Terézia-rend lovain a pult mellé áll. — Érdekes katonai karrier kilövés vége.

(Budapest, november 22.) Egy egészen érdekes, tipikus katonai karrier ért véget a napokban Budapesten. Több mint hat évvel ezelőtt egy új név bukkan fel a miniszterek névsorában. Az akkori Teleki-kormány hadügyminiszterét jelentette ez a név: Szandal Sréter István.

Az új kegyelmes ur sohasem mutatott hajlandóságot arra, hogy nasszortján kívül más szereplésre is vállalkozzék. Katona volt és honvédelmi miniszter. Ez volt hivatalában, de még a képviselőház folyosóján is. A képviselők, ha beszéltek vele, szinte ösztönösen haptákba álltak előtte. Mindemellett, sőt talán ép emiatt nagy szeretetnek és befolyásnak örvendett Sréter István.

Szandal Sréter 1867-ben született Nógrád megyében. A katonai akadémiát Bécsújhelyen végezte. A világháború kitörésekor alvezető volt. Egész 1918-ig az orosz fronton harcolt. Uzsok, Rance, Radautz jelzik működésének fontosabb etapjait. 1918. májusában már dandárparancsnok és birtokában van a II. oszt. vaskoronarend is, sőt a Mária Terézia-rendre is emlegetik. Az összeomlás előtt az albán fronton küzd, a köztársaság miatt azonban nyugat felé vonult.

Ekkor szakad meg első ízben ez a nagyívű katonai karrier.

A proletárdiktatura idején ismét szükség van Sréterre. A nemzeti hadseregben magas rangot és fontos megbízatást kap. A Dunántúl főparancsnokságával bízik meg és ekkor kiderül, hogy Sréter nemcsak kitűnő harctéri katona, hanem elsőrendű szervező erő is. Ő építi ki az új magyar hadsereg első bástyáját. 1920. december 16-ig honvédelmi miniszter. Hivatalbalépésekor vezérőrnagy rangot kap és ő lesz az első „vitézek” egyike. Majd mint nyugalmazott miniszter visszavonult a politikai szerepléstől, csak mint Pest-Nógrád-Hont megye és Budapest „vitézi törzskapitánya” intézi a rend ügyeit. 1922. júliusában megkapja a legmagasabb kitüntetést a Mária Terézia-rend lovagkeresztjét.

Evek csöndes, nyugalmas munkássága után Sréter István lassan megújja a színpadok mögött való szereplést is és elhatározza, hogy inkább a gazdasági és kereskedelmi pályán keres magának boldogulást. És hogy ezt megtehesse, hogy minden összeférhetetlenséget elkenéljen, lemondott vezérőrnagy rangjáról, visszaadja a Mária Terézia-rendet, összes katonai kitüntetésait, lemond vitézi méltóságáról és a rendnél viselt tisztviseléséről. Csupán nyug. honvédelmi miniszterségéről nem kellett lemondania, mivel az amúgy polgári foglalkozás.

Az idők furcsa alakulásának jellegzetes bizonyítéka Sréter István katonai karrierjének kilövés vége. A ma már csak nyug. hon-

védelmi miniszter rendkívül gőgös életet él, még régi katonabarátjaival sem érintkezik, egy-

Merénylet Pilsudski ellen.

(Czernovicz, november 22.) A városban ma az a hír terjedt el, hogy Pilsudszky ellen merényletet követtek el és a marsalt állítólag megölték. Éreklődésünkre a bucuresti-i lengyel követség megadta a merénylet híreit.

Művészet.

Figaro lakodalma.

Bécsi operatársulat és énekesnők vendégzereplése az aradi színházban.

Az Aradon vendégzereplő bécsi Opera ma este Mozart híres vig-operáját mutatta be, zsúfolt ház előtt. Bár első pillanatra észrevesztő volt, hogy a bécsi operistáknak az úgynevezett második garnitúrája jött Erdélybe turnéra, a közönség szívesen fogadta a bécsi művészeket. A szereplők nagyszerű technikája és precizitása pótolta a hanganyag fogyatékosságait és így élvezetes elő-

szertű polgár lett az idők és viszonyok kényszerítő ereje alatt s most erősen munkálkodik azon, hogy az egyszerű, fény- és dísznélküli kereskedői pályán biztosan magának új életet, új existenciát.

adásban kaptuk ezt a szépenéjű Mozart-operát. Igen jó volt Bandler Rudolf Figaro szerepében, míg Al-maviva grófot Tauber Ernő interpretálta. Mindketten nagy sikert arattak. Suzanne-t Musil Klára alakította. Az énekesnő kulturált hangjával és kifejező játékaival nyomban megnyerte a közönség rokonszenvét. A grófnőt Kalab Bartné, Kerubint Trau Alica énekelte szép siker mellett. Igen jó volt Corvinus. Lieger karmester igen szépen és lendülettel vezette az előadást. Az operagyüttes az aradi kart vette igénybe, a mely szereplésével többet rontott az előadáson, mintha egyáltalán nem szerepelt volna. (u. r.)

A világhírű ROSÉ-QUARTETT

nov. 30-1 hangversenyének látogatói kérjék szíveskedjenek szavazataikat, hogy melyik műsort kívánják hallgatni, legkésőbb esütőrtökig

Sándor Ferenc könyvkereskedésében leadni.

Az aradi színház heti műsora. Kedden: Fegyverkovács. (A bécsi Opera vendégjátéka.) Szerda d. u. 5 órakor: Muzsikás Ferkó. (Ifjúsági előadás.) Este: Román előadás. Csütörtök: Akácvirág, operett-ujdonosság. (B. bérlet.) Péntek: Akácvirág, operett-ujdonosság. (C. bérlet.) Szombat d. u. 3 órakor: Marica grófnő. (Gyermekelőadás.) 5 és fél órakor: Akácvirág. Este: Román előadás.

Ma, kedden bucsuzik a bécsi opera társulat.

Budapesti színházak műsora. Budapestről jelentik: A budapesti színházak műsora e héten a következő: Vigszínház: Egész héten minden este: A Noszty-fiu esete Tóth Marival. Szombat délután: Liliomszál (gyermekelőadás). Vasárnap délután: Az alvó férj. — Magyar Színház: Kedd: A menekülő asszony. Szerda: Sárga lilom. Csütörtök: A menekülő asszony. Péntek: Sárga lilom. Szombat: Játék a kastélyban (elsőszőr). Vasárnap délután: Dr. Szabó Juci, este: Játék a kastélyban. — Király Színház: Egész héten minden este: A cirkszi hercegnő. Vasárnap délután: A pesti lány. — Városi Színház: Kedd: Bob herceg. Szerda: Háttovadászat. Csütörtök: Bob herceg. Péntek: Tosca (Schwarz Vera vendégfelhajtásával). Szombat délután: A két jómadár (gyermekelőadás), este: Bob herceg. Vasárnap délután: Parasztabecsület és A szevillai borbély, este: Bob herceg. — Andrássy-uti Színház: Egész héten minden este: A királyné papusza (Honthy Hanna, Kiss Ferenc, Boross Géza, Kabos Gyula); Fehér és Fekete; Fari bácsi jó utra úr; Pártközi bucsuvacsora; Hetet harangoznak. Kőköny, Radó, Fekete magánszámai. Békeffi konferák. Fővárosi Operettszínház: Leopoldine Konstantin és társulatának vendégjátékai. Kedd: Veronika. Szerda, csütörtök: Duell der Lie-

be. — Teréz-köruti Színház: Új műsor: A vekker-óra; Bertalan, mint vendég; Szabályos kabaré: új tréfák, új magánszámok. — Royal-Orteum: Egész héten minden este: Varieté-kabaré. Akit az oroszlanok őriznek című izgalmas szkeccs (Georges Marok és társulatának vendégjátéka); Gordon, a világ leghíresebb sedronyművésze; Laci és Aenni. Európa ünnepeit mondantáncosa: Solli, Szokolai, Békeffi, Sarkadi, Dénes.

Opera-premiér a bécsi vendégekkel. Aki szereti a művészi könnyű zenét, az önkéntelenül nézze meg kedden a német operatársulat második előadását. Az illusztris vendégek, akik hétfőn szenzációs sikert arattak, kedden Lartzingnak Fegyverkovács című vig operát mutatják be. Lartzing a németek büszkesége, a legnemzetibb német komponista, akinek könnyű muzsikájában operái még ma is műsordarabjai a legelőkelőbb német színházoknak. Aradon még nem játszották a Fegyverkovácsot s lev a keddi előadás kétszeresen érdekes, mert nemcsak premiérben részesül a közönség, hanem elsőrangú opera-együttes művészeiben is örvöködhetnek. A Lartzing-opera egyik vezetészerepe Rudolf Bandler kezében van, aki hétfőn mint Figaro ragadta magával a közönséget nagyszerű énekével és művészi játékaival. Sokáig nem fog kinálkozni oly zenei élmény, mint a keddi premiér, tehát senki se mulassza el a bécsi vendégek bucsu-előadását meatekinteni.

El ne mulassza megnézni a Fegyverkovács mai premierjét a városi színházban.

Az Akácvirág csütörtöki premierjére nagy ambícióval készül a társulat. A Mikszáth-novellából készült bájos darab magyar művészen játszik. A zeneszámokat Fráter József, az országos hírnélvő komponálta. A főszerepeket Betegh Bébi, Borovezky, Hetényi, Deésy

játsszák. Sok artisztikus tánc fogja tarkítani a darabot, amelyet Hetényi főrendező a töle megszokott izléssel és gondossággal rendez. A zenekart Gellért karnagy vezeti.

Ma, kedden opera-premiér a bécsi vendégművészekkel.

Ifjúsági előadás. Szerdán délután 5 órai kezdettel, mérsékelt helyárak mellett ifjúsági előadás lesz. Ez alkalommal a Muzsikás Ferkó kerül színre nagyszerű szereposztásban.

Aradi Filharmónia. Impozáns testület az aradi filharmonikusok együttese, mely november 29-án mutatja be Aradon Bruckner szépséges II. szimfóniáját. Ritka zenei eseménynek ígérkezik ennek a grandiozus műnek előadása, melyet vidéki városban nálunk még nem játszottak. Beethoven páratlan hegedűversenye és Weber Freischütz-nyitánya alkotják a hangverseny sok gonddal és izléssel összeállított programját. Jegyárúsítás Sándor Ferencnél.

Fellángolt

a forradalom Irországbán

(London, november 22.) Az ir köztársasági mozgalom ismét fellángolt. Nagy agitáció folyik a köztársasági hadsereg felállítására és hír szerint az eddig már 12.000 emberből áll. Ennek a hadseregnek az egyik százada a múlt napokban benyomult a coriki lakótanyába, ahonnan minden fegyvert elvittek. Szombaton erre országsszerte megkezdődött a felkelők letartóztatása. Először husz letartóztatás történt, később ötvenre emelkedett ez a szám. A dublini hivatalos lap közli a kormány rendeletét, amely szerint az egész ország területére ostromállapotot hirdet.

A dublini köztársasági lap közli a köztársasági hadsereg első napiparancsát, amelyben a hadseregparancsnokság a sintheinek általános felkelésre szólítja fel. A lapot elkobozták és házkutatást tartottak a szerkesztőségben, ahol rengeteg kompromittáló adatot találtak. Ez iratok adatai alapján Irország ugyszólván minden egyes megyéjében készenléthe helyezték a kormánycsapatokat. Eddig 2000 puskát, 40 gépfegyvert és négy ágyut vettek el a felkelőktől. Az ir kormány újabb rendszabályok életbeléptetését tervezi, hogy a mindinkább terjedő forradalmi mozgalomnak gátat vessen.

Lederer Gusztáv

holtestét kéri az édesanyja.

(Budapest, november 22.) Lederer Gusztávnak, a kivégzett volt csendőrfőhadnagynek édesanyja kérvényt intézett a katonai hatóságokhoz, amelyben engedélyt kér arra, hogy fia holtestét Pozsonyba szállíttassa és ott eltemettethesse. A katonai hatóságok még nem foglaltak állást a kérvény ügyében.

Orosz nagyherceg házassága.

Párisból jelentik: Tegnap érdekes esküvő volt Biaritzban. Dimitrij orosz nagyherceg, a cár unokaöccse feleségül vette Miss Smith Amelyt, az amerikai bőrkirály leányát. A leány áttért az orosz hitre. Az amerikai bőrkirály 40 millió dollár hozományt adott leányának.

Jön! Gösta Berling

Lägerlöff Ze:ma hires regénye

Tíz esztendővel ezelőtt halt meg I. Ferenc József.

A volt monarchia egykori nagy uralkodójának emlékezete. — Hogyan lett császár a tizennyolc éves főherceg. — Hatvannyolc esztendő a trónralépés és a halál között.

(Saját tudósítónktól). 1916. november 21-én, este kilenc óra után bekopogtatott a halál a schönbrunni kastély egyik szobájába is elhívta magával az aggastyánt, aki ott bent volt: Ferenc Józsefet, a királyt. — Vasárnap, november 21-én volt tehát tíz esztendeje annak, hogy Ferenc József tíz nap híján pontosan hatvannyolc évi uralkodása után közvetlen az öröaszta mellett örök pihenőre tért. Az öreg császár halálának történelmi jelentősége ma már közismert és már közhelyszerű az a megállapítás, hogy az ő halála egyet jelent az osztrák-magyar monarchia halálával, mert személye, ez a személytelen személy, ez az emberformájú institutio volt az utolsó kapocs, mely a soknyelvű és soknépű birodalom széthúzó elemeit még összetartotta.

A trónjelölt.

Köz tudomásu az is, hogy mikor 1848 telén a köröskönvi viharzó forradalmak fenyegető nyomása alatt Ferdinánd császár, a „jószágos” lemondott unokaöccse javára, akkortól ez mindössze tizennyolc éves volt. A lemondás általános okaként a dinasztia uralmának megmentését emlegetik. — Főként azt a körülményt, hogy olyan uralkodó kerüljön a trónra, akire a rebéllis bécsiakkal és a még rebéllisebb magyarokkal szemben nem köt semmiféle konstitutionális ígéret. Kevésbé ismert azonban a lemondás valódi története és annak lefolyása. Ferdinándot, aki valóban jószágos, de valóban — az összes objektív történetírók megállapításai szerint — gyengeelméjű is volt, már Ferenc császár halálakor is mellőzni akarták, mint az uralkodásra teljesen alkalmatlant és hogy nem történt meg, az csupán Metternich féltelen becsúgyának tudható be. Metternich a gyámolatlan Ferdinánd melletti korlátlan egyeduralmukodó akart és tudott is lenni. Kiderült azonban, hogy ez a lépés a nagy államférfiu számos ballépéseinek egyik legnagyobbika volt, mert a monarchikus tekintélyt a bábcászár alaposan lejáratva. A trón legközelebbi várományosa Ferdinánd császár fivére, Ferenc Károly főherceg lett volna, azonban ő, mint az utóbbi években a császár egyik főtanácsadója, szintén nem volt az a „fehér lap”, akire a reakciónak szüksége volt, hogy a népek adott alkotmányos koncessziókat megsemmisíthesse. Gyenge személyi képességei is alkalmatlanokká tették őt az elvégzendő nagy feladatok megoldására. Mindezzel tisztában voltak Windischgraetz, Schwarzenberg, Radetzky, sőt Zsófia főhercegnő, Ferenc Károly okos felesége is és ilyen körülmények közt esett a választás a valóban még politikailag teljesen színtelen „fehér lapra”, a tizennyolcéves Ferenc József főhercegre, Ferenc Károly és Zsófia legidősebb fiára.

A döntő látomás.

Ferdinánd császár lemondását tehát elhatározták. A császármál, aki eddig bizalmas környezetének minden kívánságát teljesítette és aláírta, semmi ellenállásra nem számítottak. Amde ezuttal más-

ként történt. Ferdinánd császár a korlátolt emberek szokása szerint érvek részére hozzáférhetetlen volt, megbicsaklotta magát s nem akarta a lemondási okmányt aláírni. Minden rábeszélés, minden erőfeszítés hiába volt. Pedig az idő sürgetett, minden perc drága volt, a lemondásnak s trónátruházásnak minél előbb meg kellett történni, már a proklamációk is ki voltak nyomtatva. Csak Ferdinánd császár aláírása hiányzott — és ő nem akarta aláírni! — És ebben a kétségbeesítő helyzetben Ferenc császár szelleme mentette meg a szituációt és egyben valószínűleg a Habsburgok ősi trónját is. Friedjung szerint Ferenc Károly főhercegnek „látomása” volt: Ferenc császár szelleme megjelent és kezét áldólag unokája, Ferenc József főherceg fölé terjesztette. Udvari körökben — Bibli professzor szerint — arról suttogták, hogy egy fakóarcu udvari tisztviselő helyettesítette ennél a jelenetnél Ferenc császárt. (Különösképpen nemsokára magas állásba került az illető). De Ferdinánd császár ellenállása meg volt törve, Ferenc József utja szabad volt a trón felé. 1848 december 2-án az oltmützi hercegei palotában, legszűkebb családi körben Windischgraetz és Jellachich tábornokok jelenlétében megtörtént a trónváltás. Ferdinánd az előtte térdelő Ferenc Józsefnek ezekkel a maivul egyszerű szavakkal adta át az uralmat:

„Gott segne Dich, sei mir braw. Gott wird Dich schützen, es ist gerne geschehen.

A lemondott császár.

A bécsi „Haus-, Hof- und Staatsarchiv” iratai között megőrizték Ferdinánd császár ama levelét is, amelyet 1848 december negyedikén írt Ferenc Józsefnek. A levél érdekes történelmi és emberi dokumentum. A volt császár már „Eure Majestät”-tel kezdi — és „ergebene Oheim”-mel végzi a levelet. Az, akinek ír, már nem a tizennyolc éves gyermekfiu, nem egy unokaöccs a sok közül, hanem az Imperator és az „Allerhöchstes Erzhaus” feje, akinek mindenki, az utolsó alattvalótól a legöregebb főhercegig, vak engedelmességgel tartozik.

Az uralkodás.

A hivatalos Wiener Zeitung értől a valóban világtörténelmi jelentőségű eseményről a következőképen számol be:

Wiener Zeitung
(Hivatalos lap).

No. 222—1848 december 5.

Az uralkodó lemondásáról Olmützből a következő részletekről értesülünk, melyekért szavabosságot vállalhatunk. A császár és a császárné a felséges család tagjaitól körülvéve e hó 2-án, szombaton reggel tíz órakor az ottani hercegei palota dísztermébe vonultak, ahol akkorra már Windischgraetz herceg tábornagy, Jellachich horvát bán és az összes miniszterek megjelentek. Az uralkodó lemondási okiratának felolvasása után kinyilatkoztatta, hogy jogait átadja törvényszerinti utódjának. Erre Ferenc Károly fő-

herceg, Ferenc József atyja, a maga részéről szintén egy joglemondási nyilatkozatot olvasott fel és nagykorúvá nyilvánította Ferenc Józsefet. Ezek után az ifjú császár Ferdinánd előtt térdre vetette magát, áldást kérve tőle és atyjától is. Ez a pillanat megrázó volt. Valamennyi főherceg és fősercegnő felemelkedett helyéről és hangos zokogással, könnytel szemekkel mutatták be hódolatukat az új uralkodónak. A hadsereg két képviselője, Windischgraetz herceg és Jellachich báró, akik az egész aktus alatt a császár oldala mellett álltak, mélyen meg voltak rendülve. Ferdinánd császár, miután felemelkedett trónjáról, kézfogta a két hadvezért és utódjához vezette őket. Erre felnyitották a terem ajtóit és a császári fivérek lemondó nyilatkozatait nyilvánosan meg egyszer felolvasták. Az odasereglettek arcán mély fájdalom tükröződött és hangos zokogás hallatszott minden zureből.

Bécsi operatársulat Aradon.

A társulat tagjai elragadtatással nyilatkoznak az erdélyi közönségről.

(Saját tudósítónktól.) A színtalpak mögött nagy sürgés-forgás uralkodik. Diszletezik a „Figaro lakodalma” második felvonását. Az öltözőből egy német daloszlány szürődik ki a folyosóra, az Aradon vendégszereplő bécsi művészek jókedvűen készülődnek... A bécsi Staats- és Volksoper tagjai külön kis társulatot alkotva meglátogatják Erdélyt, ahól körülbelül karácsonyig turnéznak, s akkor visszatérnek Bécsbe. A színpadon találjuk a női szereplőket, akik vidáman beszélgetve töltik a felvonásköz idejét. A darab szép grófnéja: Kalab Bartmé kerül először a riporteri ceruza elé:

— A Volksoper tagja vagyok és szívesen tudtam meg az alkalmat, hogy Erdélyt megismerjem. Amikor a turnétársulatot szervezték, szabadságot kértem az operától és eljöttem. El vagyok ragadtatva az erdélyi közönségtől, ennyi szeretet és lelkesedést ritkán tapasztaltam. A véleményem: Trau Alice és Liegerne nyomban helybenhagyták.

— Nagyon jól érezzük magunkat itt és már két mondatot meg is tanultunk magyarul: — Jó napot. — A viszontlátásra. Ha még néhány hétig itt lennénk, megtanulnánk egész jól e zengő, szép nyelvet.

Néhány pillanat alatt a férfilétőzében vagyunk. Itt Tauber Ernő s Bandler Rudolf a Volksoper tagjai fogadnak bennünket. Nemsokára a csoporthoz csatlakozik még Corvinus, aki a beyreuthi játékok egyik aktív szereplője

Ferdinánd császár ezután nyomban elhagyta Olmützt és Prágát, választotta székhelyül. A pályaudvarról való elutazása szintén megrázó volt. A mit sem sejtő nép a császártól való elválás felett mély fájdalomba merült.

A halál.

Es hatvannyolc évvel később, 1916. november 21-én ugyanaz a hivatalos lap a következő trónváltásról, Ferenc József haláláról ezt a jelentést adja:

Extra Ausgabe
der
WIENER ZEITUNG
No. 267 Dienstag, den 21. Nov. 1916.
Amtlicher Teil
Seine k. u. k. Apostolische Majestät
Franz Josef I. sind heute den 21. d.
M. um neun Uhr abends im Schlosse
zu Schönbrunn samt in den Herrn
entschlafen.

A kötet közt a világtörténelem egy jelentős fejezete fekszik, egy hatvannyolc éves uralkodás, egy végzeteljes császári és emberi sors. És utána: a vég kezdete.

volt. Egyébként a Staatsoper tagja. Néhány szóban elmondják a turné részleteit:

— Hat hete vagyunk turnén és innen Nagyváradra megyünk, majd vissza Kolozsvárra, ahol olyan szép sikerünk volt, hogy meg kell ismételnünk az előadást. Kolozsvárról Csernovitz és aztán tovább. De karácsonyra reméliük, hogy otthon leszünk.

A beszélgetés mind gyorsabb iramban folyik, nemsokára kezdődik a második felvonás s letelik az idő.

— Nagyszerű az erdélyi közönség. — lelkesedik Tauber — Anynyi szeretet, annyi megbecsülés. Nem frázis, amit mondok, de mindnyájan a szívünkbe zártuk Erdély közönségét. Aradon most vagyunk először, de máris megszerettük ezt a kedves várost. Még sokat beszélnének, de berreg már a csengő: Almaviva gróf halkan a Figaro egyik áriáját dudolja, jelt ad az együttesnek az indulásra. S néhány pillanat múlva ismét felcsendül ajkukon Mozart örökszép zenéje... (m. r.)

— Okirathamisító gazdák. A kisenjői csendőrség ma az aradi ügyész ségre szállította be Gernic Todor nagypéli és Morgovan György gyulaavarsándi gazdákat, akik Mann Géza kisenjői kereskedő kárára többrendbeli magánokirathamisítást követtek el. A két gazda ugyanis a kereskedőnek eladott gabona elszállításakor kapott elismervényeket primitív módon meghamisította s ezen az alapon háromezer lej helyett 7500 lejt követelt a kereskedőtől.

KRIEGNER-féle REPARATOR

köszvény-, esuz-, hülés ellen,
minden gyógyszerárban kapható.

Ára 65 lej.

H I R E K.

Betörőt fogtak Aradon.

Hosszas üldözés után kézrekerült egy fiatalember, aki világos nappal látogatott egy idegen lakásba.

(Saját tudósítónktól.) Ma délután tízenkét óra után Arad város legforgalmasabb helyén, izgalmas betörőüldözésben gyönyörködhettek a járó-kelők. A Strada Moise Nicoara (Petőfi-ucca) sarkán lévő épületnek házmesteri pincelakását látogatta meg fényes nappal egy bátor betörő. — Ugylátszik megmeszelle, hogy senki sem tartózkodik a lakásban és az uccal ablakot betörve, bemászott a szobába. Ott összeszedett néhány ezer lej értékű holmit és ugyanezen uton távozni próbált. Az ablakon kimászó, csomagokkal felszerelt fiatalember azonban gyanús lett egy arrafelé és értesítette a legközelebbi rendőrt, aki a Fehér Kereszt előtt álló detektív segítségével üldözőbe vette a betörőt. A vakmerő betörő, mikor látta, hogy tetőt észrevették, futni kezdett. Hatalmas tömeg követte a menekülő betörőt és az őt üldöző detektívét és rendőrt. A közönség nagy ovációja közepette végre sikerült a vakmerőt letartóztatni, akik összekötözve kísérték a rendőrségre. Igazolmányai-ból, amelyekben azok nem hamisak, kiderült, hogy *Cállinc János*-nak hívják és állítólag Sibiu-ból jött Aradra. Kihallgatását holnap kezdi meg a rendőrség.

— A király egészsége. Bucurestiből jelentik: Ferdinánd király egészségi állapota lényegesen javult és tegnap már résztvett az udvarnak Rabindranath Tagore tiszteletére adott dejeuner-jén is. Az Adeverul szerint Le Sonne francia sebészprofesszor, aki tegnap Bucurestibe érkezett, nem fogja konzultálni a királyt, akit csak egy kiváló francia Röntgenspecialista fog csütörtökön megvizsgálni.

— Ferenc József halotti maszkja a budapesti Nemzeti Múzeumban. Budapestről jelentik: A budapesti Nemzeti Múzeumnak ma adták át ünnepélyes keretek között Ferenc József halotti maszkját. Az ünnepélyen a napok óta lázasan fekvő Horthy kormányzó is megjelent, orvosai erős tiltakozása dacára. A kormányzó és a hercegprimás gyönyörű beszédei után a halotti maszkot Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter adta át a Nemzeti Múzeum főigazgatójának.

— Sirkő-avatások Aradon. Két kegyveltes családi ünnepély folyt le vasárnap délelőtt az aradi izraelita temetőben. Délelőtt fél 12 órakor avatták fel Freud Fülöpné síremlékét nagy és előkelő közönség jelenlétében. A köztiszteletben álló ur-asszony emlékének kiterített rokonság, közöttük fia: Falus Lajos dr. iparkamarai titkár áldozott a művészi szépségű már ányoszló felállításával. Vágvölgyi Lajos dr. főrabbi fejevató beszédét meghatóan hallgatták a szomorú szertartás résztvevői. — Ugyancsak vasárnap délelőtt avatták fel az alig egy esztendeje elhunyt Goldschmidt Jakab fakeskeredő síremlékét, amelyet Vágvölgyi Lajos dr. magas szárnyalású beszéd kíséretében adott át rendeltetésének. Az avatási ünnepélyen az elhunyt fiam, Goldschmidt Lipót dr. orvoson kívül a család számos rokona és ismerőse vett részt.

Egésznapos tanítás az elemi iskolákban.

(Bucuresti, november 22.) A közoktatásügyi miniszter 17.994. szám alatt elrendelte, hogy az elemi iskolák órarendje egész napra osztassék be. Az eddigi félnapos tanítási nendet csak igen kivételes esetekben s csak rendkívül nyomós okok alapján enged meg ott, ahol helyiséghiány, vagy a tanulók nagy száma lehetlenné teszi a délelőtti és délutáni tanítást. Egyben elrendelte a miniszter, hogy azok a kereskedelmi és ipar-iskolai magántanulók, akik az év végén akarnak vizsgálni, december 5-ig kötelesek az illető iskolába beiratkozni. Itt írjuk meg, hogy a közoktatásügyi miniszter ma az összes reszortigazgatók bevonásával tárcájának jövő évi költségvetését tárgyalta meg. A dologi kiadásokat erősen redukálták — a személyzeti rész kivételével, — ahol jelentékeny emelés történt.

Iparos nagygyűlés készül Aradon

Az Eisenring-szövetség nagyszabású demonstrációja

(Saját tudósítónktól.) Arad város és Aradmegye iparossága nagyarányú mozgalmat indított oly irányban, hogy az ipart-sújtó adók és intézkedések ellen impozáns demonstrációban tiltakozzék s azok orvoslását illetékes helyen kérje. A mozgalom egyik vezetője az ugynevezett Eisenring-Szövetség, amely most felhívást intézett Aradmegye összes kereskedőjéhez és iparosaihoz, melyek a szövetség kötelékébe tartoznak, hogy a november 25-én Aradon a városházán tartandó tüntetőnaggyűlésen teljes számban vegyenek részt, tekintet nélkül társágra, nyelvi és vallási különbségekre. A nagygyűlésen az adókról, a

kultusz- s községi adók rendezéséről, a kereskedelem szabaddátételéről, az új ipartörvényről, a forgalmi adó eltörléséről, az adóreformról, a vasárnapi munkaszünetről, a hitelről, a bankkamatiábról, a kereskedelem és az ipar támogatásáról, iparendéylekről, exportkérdésről és sok más aktuális kérdésről lesz szó. A résztvevők a gyűlést megelőzően csütörtökön délelőtt tüntető felvonulást rendeznek az állomástól a városházáig.

Ugyanezen ügyekben állást foglal az Ipartestületek Országos Szövetsége is, amely november 28-án tart nagygyűlést Aradon az aradmegyei iparosság bevonásával.

— Bánóczy József meghalt. Budapestről jelentik: Bánóczy József, a nagyhirű magyar tudós és filozófiai író, nyelvész, a napokban meghalt Budapesten 78 éves korában. Bánóczy igen sokoldalú, kiváló tudós volt. Révai Miklós életéről szóló könyvét az Akadémia pályadíjjal, ugyszintén Kisfaludy Károly életének kétkötetes rajzát pedig a Kisfaludy-Társaság jutalmazta meg. Alexander Bernáttal együtt szerkesztője volt a Filozófiai Írók Társának, azonkívül kitűnő Schopenhauer- és Kant-fordító. A veszprémmegyei Szentgálon született szegény szülőktől. Innen hozta magával két értékes kvalitását: olthatatlan magyar érzését és tiszta zamatu, dunántúli magyar nyelvet. Veszprémben, Budapesten, Berlinben, Göttingában és Lipszében tanult, majd világot látva, hazajött

egyszerű tanárnak. Később filozófiai tanára lett a Pázmány Péter-egyetemnek. Simonyi Zsigmonddal együtt pedig szorgalmas dolgozó-társa volt a Magyar Nyelvőr-nek. A kilencvenes években tüdőbajt kapott, de abból kigyógyult. Tavaly Sziriában nyaralt, ott tüdőgyulladást kapott és — bár felgyógyult belőle — ez megfosztotta életerejétől. Azóta folyton betegeskedett, de azért derűs lélekkel várt halálára, amely szombaton következett be.

— Égő petroleumszondák. Bucurestiből jelentik: Câmpina közelében ma délelőtt három petroleumszonda kigyuladt. A tűz óráról-óra nővekszik, úgy, hogy már a közelben levő Dinea község is lángba borult. A tüzoltók és katonák vállalva vesznek részt az oltási és mentési munkálatokban.

A főútvonalra nyíló uccában

2 uccal lakásos ház virág- és gyömlösöskerttel eladó.

3 szobás, fürdőszoba és mellékhelyiségekből

álló lakás átadható. — Felvilágosítás kapható:

NACHTNÉBEL ÖDÖN műszaki irodájában
Arad, Strada Bratianu No. 12. (Weitzer János-ucca)

— Halálozás. Ismételten aradi uriaszony hunyta le tegnap örök álmra szemét. Özvegy Deutsch Fülöpné született Dingfelder Margit, az egykor Aradon nagy szerepet játszó nagykereskedőnek, néhai Deutsch Fülöpné özvegye halálozott el most hosszas szenvedés után. Emlékezetes még, hogy Deutsch Fülöpné, az aradi Deutsch Testvérek cég tulajdonosa hosszú esztendőkkal ez előtt eladta üzletét, Budanestre költözött, ahol meg is nősült. Néhány évvel ezelőtt a valamikor dúsgazdag kereskedő szegénysorba jutva, tragikus körülmények között elhalálozott. A temetés után özvegye hazatért a szülői házba, nemsokára betegeskedni kezdett, majd most szenvedéseitől megváltotta a halál. Te-

metése e hó 23-án, kedden délután 4 órakor lesz Str. Marie Chendi (Kölcsy-ucca) 9. szám alól.

L. B. O. harisnyák

Kell Krausz Arad

— Katonai jelentkezések. Az aradi katonai ügyosztály felhívja a katonaköteleseket, hogy az államrendőrségen működő katonai bizottságnál a következő sorrendben jelentkezzenek: November 23-án az 1890-ben, 24—25-én 1889., 26—27-én 1888., 28—29-én 1887., 30-án és december 1-én 1886., december 2—3-án 1885., 3—4-én 1884., 5—6-án 1883., 7-én 1882., 8-án 1881. és 9-én az 1880-ban született katonakötelesek tartoznak jelentkezni.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet közlése szerint továbbra is változóan felhős, enyhe idő várható helyenként kevés esővel.

— A frankhamisítás ügyének utolsó akkordja. Budapestről jelentik: A budapesti törvényszéken a mai napon zárult le teljesen a frankügy. A Francia Bank ügyvédje megjelent az elnöknél és hivatalosan átvette az összes hamis frankosokat és 4 klijét, amely szintén a hamisításra vonatkozik. A bűnjelek a francia konzulátuson keresztül a párisi bünyügyi muzeumba kerülnek.

Az utolsó Árpád.

A tanár ur a történelemórán felszólítja Móríckát:

— Ki volt az utolsó Árpád?

— A papám.

— Meg vagy bolondulva?

— Dehogy, de a mamám mindig azt mondja otthon a papának: Árpád, te egy utolsó vagy.

— Elítélt kisjenői kereskedő. Az aradi törvényszék ma megvesztegetési kísérlet vétsége miatt 1000 lei fő és 500 lej mellékbüntetésre ítélte Fery Gyula kisjenői kereskedőt, amiért 1923. októberében Thomas Achim ottani csendőrmesternek, — aki a kereskedő lakásán 500 gram engedély nélküli löport talált — 1000 lejt ajánlott fel, ha az ügyet elhallgatja. A ma megtartott főtárgyaláson Fery tagadta a megvesztegetési kísérlet vádját, mivel azonban a csendőrmester esküvel bizonyította a vád valóságát, a törvényszék elítélte a kereskedőt.

— Talált csecsemőhulla. A Biharului (nagyváradi) uton ma reggel az arrahaladó munkások az árokba dobva egy még kifejezetlen magzat-hullát találtak. Nyomban értesítették a rendőrséget, amely vizsgálatot indított az anya kilétének megállapítása végett. Az aradi ügyészség pedig elrendelte a magzat tetemének felboncolását.

— Az aradi Lutheránus nőgyelet Mikulás-estje. Az aradi Lutheránus Nőgyelet alig egy esztendei működése alatt a legeredményesebb karitatív munkálkodást fejtette ki és sok esetben enyhítette a nyomor okozta sebek fájdalmait. A jótékony egylet agilis vezetősége már több alkalommal beigazolta, hogy feladata megvalósításán áll és amint értesülünk, rövidesen újabb tanulókat fogja adni akcióképességének. A nőgyelet december 4-én nagyszabású tea-estélyt rendez a Fehér Kereszt nagytermében, amelyet ez alkalomra izlésesen díszítenek fel. Az előjelek után ítélve, az idei teaestély még a tavalyinál is sikeresebbnek ígérkezik, mert Arad társadalmá felekezett és nemzetiségi különbség nélkül készül a kedélyes, családi összejövetelen való részvételre. Az estélyen elsőrangú cigányzene szórazoztatja majd a tánckedvelő közönséget.

— Schweitzer képiállítás Oláh könyvkereskedésében f. hó 29-én, hétfőn zárul.

— Dr. Sugár Mihály (Timisoara) belgyógyász, röntgenológus, rendelő intézetét áthelyezte a Lloyd-palotába, II. em. (Lift.) Rendel 10¹/₂—12-ig és 3—4-ig. Telefon 1800.

— Thèmes nagy Katalin-bálja nov. 27-én a városligetben.

Jön! Gösta Berling

Lägerlöf Zelma hires regénye

SPORT

Az AMTE újabb pontvesztése.

ATE—AMTE eldöntetlen. — Az AAC legyőzte a Gloria-CFR-t. — A Kinizst még mindig formán kívül.

(Saját tudósítónktól). Szokatlanul szép és váratlanul sok gólos mérkőzések jellemezték az aradkerületi bajnoki kampány tegnapi fordulóját; s természetesen a szokásos heti meglepetés sem maradt el, amely ezúttal az AMTE újabb pontvesztése s az ATE meglepően stílusos játéka volt. A többi mérkőzések reális eredményeket hoztak, míg a vidéki bajnoktárból ki kell emelnünk, hogy a Kinizst még mindig száználmas tengődési periódusát él s alig tud megbirkózni leggyengébb ellenfelével is. A vasárnap programjáról beszámolónk a következő:

Arad. ATE—AMTE 2:2 (1:0). Az AMTE-nak határozottan nagy szerencséje van, mert csakis szerencsének lehet nevezni azt, ha — az ATE főlénye ellenére — a II. félidő 44. percének 55. másodpercében sikerült eldöntetlenné tenni egy meccset, amely úgy indult, hogy az AMTE hatalmas vereséget hozza. Az AMTE-nak ezek után három veszített pontja van s ismételt szerencsére lesz szüksége, hogy a vulcani Minerul megelőzze. A mérkőzésen az ATE kitett magáért, nem játszott ugyan tüneményes footballt, de a mutatott játékelégendő volt az AMTE vérszegény játékával szemben. — Az a körülmény, hogy 2:0-ás vezetés után mégis egyenlített az AMTE, nem a csapat visszaesését mutatja, mert az együttes minden tagjára mindvégig eleven volt s a csatánsor remek kombinációkban ötletes, azonban a szerencse csak egy eldöntetlen erejéig állott a pártjára. A mérkőzés I. félidőjében a széllal támogatott ATE az erősebben támadó, de csak Julinszky goalja az eredmény. Helycsere után, a változott terep sem akadály az ATE-nak abban, hogy Reinfeld révén két góalelőnyei vezessen. A játék ezután különösen az AMTE részéről durva kezetet ölt, de Vatiannu Sabin erőlyes bíró. Változó mezőnyjáték közben először Stoffa szépít, majd néhány másodperccel befejezés előtt Morocz döntetlenné teszi a meccset. — AAC—Gloria-CFR 3:2 (1:1). Impozás lelkesedés volt a kiűzdelem eldöntője és ezért az AAC sok-sok dicsőretet érdemel. A Gloria CFR, érhettetlenül gyengét nyújtott ezúttal is, bár az I. félidőt inkább ő diktálta. Ez azonban az AAC II. félidőbeli remek produktumával szemben teljesen eltörpült. Az értékes két pont elnyerésével így az AAC legalább is biztos harmadik s ez tallán az egyetlen tix helyezés a nagy tükredésben. Müller révén a Gloria-CFR-é a vezetés, melyet Gyebrowszky egalizál. A II. félidőben Duffner két goalt is lő s

erre csak Szabó P. tizenegyesével tud feladni a vesztes csapat. Morariu Teofil (Oradea-Mare) helyes itélkezésekkel vezette a mérkőzést. — Olympia—Hakoah 3:2 (2:1). Egyenlő kiűzdelem kistetőben a szerencsésebb csapatnak sikerült megkaparintani a két pontot. A jogos eredmény minden bizonnyal eldöntetlen lett volna, sőt a Hakoah több elhatározó képességgel ezt el is érthette volna. Goallövők: Barbu II. (2), Király, illetve Havas és Schwartz. Bíró: Burdán. — Szövetségi díjmérkőzés. ATE II—AMTE II. 5:1 (1:0). Nagy meglepetés! Így a szövetségi díjat az AAC II. nyerte.

O Barátságos mérkőzések. Vulcan. Minerul—CAMP 3:3 (3:2). Brasov. Coltea—Olybra 6:0 (0:0). Timisoara. TMTE—TAC 0:0.

O Erdélyi bajnokiak. Cluj. Universitatea—Haggibor 3:1 (2:0). A bajnokság favoritjainak mérkőzése, melyet végére is a Haggibornak kellett elveszíten, mivel az Universitateának akarják a szövetségi funkcionáriusok a bajnokságot biztosítani. — Timisoara. Kinizsi—Rapid 2:1 (0:0). Letört nagyságok alacsony nivóju meccse. Polytechnikum—ZsSE 2:0 (1:0). Oradea. Török—Makkabea 9:0 (4:0). Egyetértés—NSCMT 3:1 (3:0).

O Osztrák korcsolyabajnoknő mint magyar versenyző. Bécsből jelentik: Jaroschné-Szabó Herma magyar származásu osztrák korcsolyabajnoknő ezentúl a magyar színekben indul a versenyeken.

O Budapesti liga-eredmények. Hatalmas szenzációval szolgált a ligabajnokság tegnapi fordulója: kikapott a Hungária. De nagy meglepetés a Bátyia megsemmisítő győzelme a Sabaria felett. Eredmények: III. Ker. TVAC—Hungária 2:0. Bátyia—Sabaria 4:0. Ferencváros—Kispest 1:0. Vasas—Nemzetiek 3:2. Ujpest—Budaj harminchármas 1:0. A bajnokság jelenlegi állása: 1. Ferencváros 11 p. (8), 2. Ujpest 11 p. (9), 3. Hungária 9 p. (7), 4. Vasas 9 p. (8), 5. III. Ker. TVAC 8 p. (9), 6. Bátyia 7 p. (7), 7. Sabaria 7 p. (7), 8. Budaj harminchármas 6 p. (7), 9. Nemzetiek 5 p. (7), 10. KAC 3 p. (7).

Fabriksgebäude

in Jimbolia (Hatzfeld)

mit 4 grosse Gassenräume und 4 Hofräume und Nebengebäuden, für jedes Industrieunternehmen geeignet, ist preiswert zu verkaufen. Näheres im Warenhaus

Stefan Tirock
Jimbolia (Hatzfeld).

MOZI.

xx Kedd este utoljára vetíti az aradi Apolló mozgószínház Maciste az oroszánok között c. cirkuszfilmet, melynek minden előadását zsúfolt nézőtér gyönyörködte végig. A főszerepet a hatalmas erejű Maciste alakítja, aki oroszánzelidítési mutatványaival csodálatos produkciókat mutat be. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx „A bécsi kislány“, mely a császárváros finom hangulatu milikójában játszódik le, kedden este kerül utoljára vetítésre az aradi Uránia mozgószínházban. A kép a mai modern házasságról szól és minden jelenete vidám és ötletes. Főszereplő a nagynevű dán művész: Gunnar Tolnaes. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xxA legrészleg amerikai színésznő, Barbara la Marr alakítja a „Titokzatos táncosnő“ c. grandiózus film címszerepét, melyet szerdán este mutat be az aradi Uránia mozgószínház.

xx Jackie Coogan-film szerdától az aradi Apollóban. Mélységes embertragédiát dolgozott fel filmregénynek Jackie Coogan legújabb filmjében a leghíresebb európai filmgyár: a berlini UFA. A csodás tehetségű kis gyermekművész páratlan alakítása a Flandriai fiú, mely megható jelenetek között ér csodaszép befejezéshez. A filmremeknek szerdán lesz a bemutatója az aradi Apollóban.

Rádó-műsor.

Kedd, november 23. Wien. 16.15. Német dalok, énekhangverseny. — 20.05. Rubinstein—Antal est, zenekari hangverseny. — Grác. 20.10. A grác városi opera zenekari hangversenye. — 22.15. Frühere Verhältnisse, bohózat egy felvonásban. — Münster. 13.30. Mozart Amadeus Wolfgang-hangverseny. — 16. Bach János Sebastian-hegedű hangverseny. — 20. Anchen von Thorau dalláték. — Zágráb. 20.15. Kamarazene, Schön—Zepic vonósnégyes hangversenye. — Dortmund. 20.30. Mozart-hangverseny. — Milano. 21. Operaelőadás. — 23. 23.30. Jazz-band. — Breslau. 18.50. Hangverseny. — 20.30. Tengeri csata, modern dráma. — Leipzig—Drezda. 19.30. A schönau szabó, víg opera. — 22.15. 24. Táncczene. — Stuttgart. 20. A filharmonikus orchester hangversenye. — München. 20.30. Tirolli est. — Budapest. 9.30, 12. és 15. Hírek, közgazdaság. — 16.47. A budapesti m. kir. Opera kamarazenekarának hangversenye. — 19. A m. kir. opera előadása, végezetül: Táncczene.

Titokzatos táncosnő.

BARBARA LA MARR

a nemrég elhunyt legrészleg amerikai színésznővel a főszerepben szerdától

az aradi Urániában.

NYILTÉR.

ÉRTESÍTÉS!

Ugy a n. é. közönség, mint ismerőseim szives tudomására adom, hogy a Str. Caragiale 4. sz. (volt Csiky Gergely-uca, alatti saját házamban levő teljesen ujonnan berendezett

polgári vendéglőmet megnyitottam. Állandóan izletes hideg és meleg ételek, tisztán kezelt hegyaljai borok, figyelmes kiszolgálás mellett kaphatók. Szives pártfogást kér: 6991 ARMBRUSTER LAJOS.

Fogászati műtermem

Aradon, a Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 21. számú házba udvari rész L. em.) HELYEZTEM AT. Vállalom minden e szakba vágó munkákat végzését a legprecízebb kivitelben méltányos árárt.

További szives pártfogást kér: 7004 E. KÖRTELESSY.

ÉRTESÍTÉS.

Ugy a n. é. közönség, mint ismerőseim szives tudomására adom, hogy Aradon a Str. Caragiale (volt Csiky Gergely-uca) 23. számú sarokházban

fűszerüzletet

nyitottam, ahol mindenkor elsőrendű áruh pontos kiszolgálás mellett kaphatók.

Szives pártfogást kér:

Grogott János.

Özv. DINGFELDER JÓZSEF-NÉ szül. GALLO JOZEFA mint édesanyja, ugyszintén leánykájá: NUSIKA, testvérei: DEZSÓ, TAKÁTS GYULÁNÉ, született DINGFELDER GIZELLA, IMRE, JÓZSEF, GÉZA a legbensőbb szomorúsággal, de a Mindenható szentséges akarátában való megnyugvással tudatják, hogy a felejthetetlen gyermek, a legjobb édesanyja, illetve testvér, sógornő és rokon

Özv. Deutsch Fülöpné

szül. DINGFELDER MARGIT, folyó évi november hó 21-én esteli 9 órakor, áldásos életének 38-ik évében hosszas szenvedés után a Mindenható bölcs rendelkezése következtében jobblétre szenderült.

Az Istenben boldogult földi maradványait folyó évi november hó 23-án délután 4 órakor fogjuk a Str. I. Marie Chendi (Kölcsy-u.) 9. számú gyászszobából, előzőleg a róm. kath. anyaszent egyház szertartásai szerint törített beszentelés után a helybeli felső temetőben levő családi sírkertben örökös nyugovó helyére elhelyezni.

Az engesztelő szentmise áldozat a boldogult lelki üdvéért folyó évi november hó 29-én d. e. 9 órakor fog a főtsztelező Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Az emlékezet édes anyala virasszon álmai felett!

Arad, 1926. november hó 22. Takáts Gyula, Dingfelder Dezsőné szül. Budik Irén, sógora és sógornője. Gallo György és neje szül. Novotny Mária, Hécsel Ferenc és neje szül. Gallo Ilona, nagynője és nagybátyja. Gallo Mariska, Kolozsvári Jánosné szül. Gallo Ilonka, Gallo György, Gallo Gizsi, Gallo Géza, Szabó Nándorné szül. Hécsel Kató, Veil Károlyné szül. Medgyesi Etelka, Medgyesi Kálmán, Medgyesi Böske, unokahugai és öccsei. Ugyszintén a többi nagy számú rokonság és jóismerősök nevében is. 342

Josz Limbeck és Fiu" Arad. Fabrica de costururi de metal si intreprindere de inmortamenti. Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 22. Színház-érett.

Az aradi APOLLOBAN ma utoljára a legszenzációsabb MACISTE film MACISTE az oroszánok között

nagy cirkusz film.

Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek.

KÖZGAZDASÁG.

Katasztrófát jelent a francia frank-hausse.

Elképzелhetetlen veszteségek érik Franciaország gazdasági életét.

(Páris, november 22.) A frank-hausse következményei napról-napra súlyosabbak lesznek. A párisi börzén milliárdos veszteségekről beszélnek és minden vállalkozás súlyos nehézségekkel küzd. Az autóipar válságban van, vásárlás alig történik. A munkahiány beállott. A tegnapi börzenapot és a párisi tőzsde feketenapját még mindig emlegetik. Szakértők véleménye szerint október eleje óta egy milliárd frankot veszítettek a valutakülönbségen. Közgazdasági körök sürgős stabilizációt követelnek, különben télen csődbe megy az egész francia gazdaság.

Páris egyik legnagyobb autógyára ma 1800 munkást elbocsátott. Egy másik nagy gyár, mely

eddig napi 200 autót készített, az elmúlt hetekben összesen két autót adott el. Az idegenek nagy része menekülésszerűen elutazott a francia fővárosból. A párisi rendőrigazgató kijelentette, hogy abban az esetben, ha nagyobb munkanélküliség állna be, az idegen munkásokat kiutasítják az országból. A Havas távirati ügynökséget illetékes helyről felhatalmazták annak közlésére, hogy a frank stabilizációjára vonatkozó hírek nem felelnek meg a valószínűságnak.

Idébeérkező newyorki jelentés szerint a börzén megállott a frank-hausse. A font kurzusa ismét 136-ra emelkedett a frankhoz arányítva, holott még a tegnapi párisi zárlaton 127.90-el jegyezték.

Zürichben 2.80, Párisban 15.10 a lej.

Helyi valutaárak. (November 22.) Pénz: Márka 43, dollár 182, angol font 860, francia frank 6.40, líra 7, cseh korona 5.20, magyar korona 395, dinár 3.10, osztrák schilling 24.50, svájci frank 35.30. Áru: Márka 44, dollár 185, angol font 880, francia frank 6.60, líra 7.50, cseh korona 5.40, magyar korona 385, dinár 3.20, osztrák schilling 26, svájci frank 35.80. — **Kifizetések:** Berlin 44.20, Amsterdam 74.40, Newyork 185, London 901, Páris 6.80, Milánó 7.74, Prága 5.51, Budapest 381, Zágráb 3.29, Bécs 26.15, Zürich 35.80. Irányzat: lanya.

Zürichi tőzsdényitás. (November 22.) Berlin 123.10, Amsterdam 207.30, Newyork 518.75, London 2514.75, Páris 18.85, Milánó 21.40, Prága 15.35.50, Budapest 72.62.50, Belgrád 9.15, **Bucuresti 2.75**, Varsó 57.50, Bécs 73.12.

Zürichi tőzsdézárlat. (November 22.) Berlin 123.10, Amsterdam 207.30, Newyork 518.62.50, London 2514.75, Páris 18.60, Milánó 21.30, Prága 15.35.50, Budapest 72.62.50, Belgrád 9.15, **Bucuresti 2.80**, Varsó 57.50, Bécs 73.12.

Bucuresti-i tőzsdézárlat. (November 22.) **Kifizetések:** Páris 6.90, Berlin 43.90, London 898, Newyork 185, Milánó 7.78, Zürich 35.75, Bécs 26.20, Prága 5.49. — **Valuták:** Napoleon 760, márka 44.50, líra 1.35, török líra 0.95, angol font 910, francia frank 7, svájci frank 36, olasz líra 7.90, drachma 2.30, dinár 3.30, dollár 188, lengyel zloty 22, osztrák

Jön! Gösta Berling

Lägerlöff Zelma híres regénye

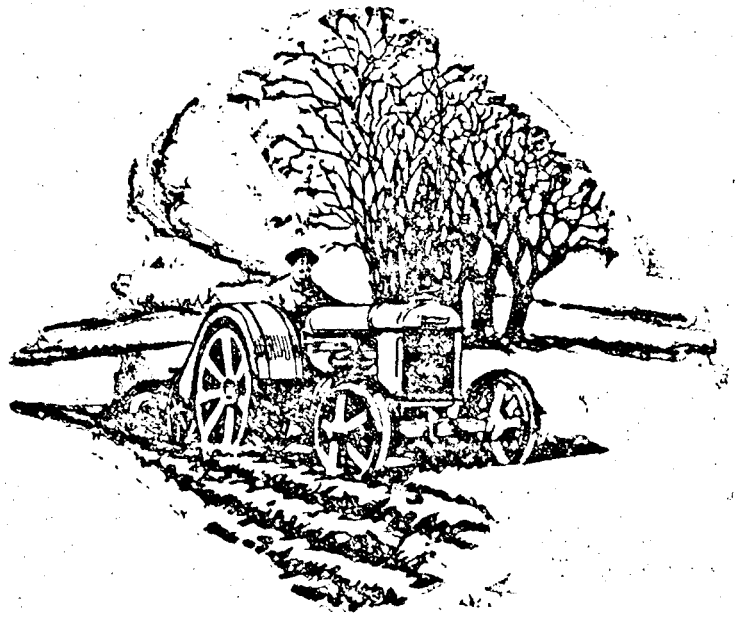
schilling 26.50, magyar korona 26.50, cseh korona 5.60.

— **A LIBERÁLISOK NEM ELENZIK A LEJSTABILIZÁCIÓT.** Bucurestiből jelentik: A Viitorul a lej stabilizálásával kapcsolatban megdöcölta azokat a híreket, hogy a liberális párt ellensége a stabilizációnak. A lap kijelenti, hogy a liberális párt is a stabilizáció mellett foglalt állást, melyet azonban francia minóra csak kedvező időben vél keresztülvihetőnek.

Zsidó-üldözés egy aradmegyei állomáson
Két fiatalember megtámadott egy utazó kereskedőt.

(Saját tudósítónktól.) Különös és egyben felháborító kalandban volt része tegnapi I. F. idős aradi kereskedőnek, aki Brassóból jöve, a vonaton igen kinos helyzetbe került, egyszerűen azért, — mert zsidó. A konopi állomáson ugyanis az idős ember cigarttá vásárlás végett szállt a vonatból. Épen ekkor érkezett az állomás elé két fiatalember, akik előbb zsidózni kezdtek, majd durva szavakkal becsmérelték a kereskedőt, aki azonban válasz nélkül hagyta a sértegetéseket. Később pedig, amikor I. F. vissza akart térni a kocsiba, a két ifju elébe állt és élénken tiltakozott az ellen, hogy a kereskedő — a kinek podgyásza a kocsiban volt — tovább folytassa utazását. I. F. erre Serb Milan állomásfőnökhöz fordult segítségért. Az állomásfőnök azonban felnevetett a kereskedő kérésére és odakiáltotta a fiuknak:

— Csak ruházatok jól meg!
Több se kellett a két fiatalembernek. A legdurvább kifejezésekkel támadták a kereskedőre és már-már tettelegességgig is fajult

Többet ér, mint amibe kerül

Gazdák, meg vagytok róla győződve, hogy földetekből mindazt kihozzátok, amit az adni tud? Ne lenne nagyobb a jövedelmeitek, ha egy Fordson traktort, ezt a leghasznosabb modern mezőgazdasági gépet használnátok? A Fordson minden segítő eszköz között a leghasznosabb, mely a legolcsóbb tüzelőanyagot (petroleumot) fogyasztja; nemcsak hogy játszva végzi el a föld megművelését, hanem számtalan alkalmaztatási lehetőségénél fogva a legsokoldalúbb segítője a szorgalmas gazdának. Ara versenyen kívül áll és sokkal kisebb a tényleges értékénél. Legalább is ez a meggyőződés azoknak a gazdáknak, akik a Fordsonnal dolgoznak.

Fordson

A Ford Motor Company gyártalma

Látogassa még ma meg az országban lévő számos képviseletből egyikét

volna a dolog, ekkor azonban a felháborodott utasok közbevetették magukat és kimentették szorongatott helyzetéből a szerencsétlen idős embert, akit az izgalom súlyos betegé tett.

Mielőtt butort vásárol,
tekintse meg

Bruckner butorgyár raktárait
Arad, Str. Ghiba Birta 18. 16768
Cégtulajdonos: **VAJNA ADOLF.**

Tagore Bucurestiben

Az indus költő elhagyta Romániát.

(Bucuresti november 22.) Rabindranath Tagore vasárnap délelőtt előadást tartott a bucaresti-i Nemzeti Színházban. Az előadáson a főváros társadalmi és művészi előkelőségei teljes számban megjelentek. Rabindranath Tagore konferenciájának befejezése után résztvett a királyi palotában tiszteletére adott dejeuneren és hosszasan elbeszélgetett a királlyal. Utána az állomásra hajtatott és Constanzán keresztül elhagyta Romániát.

Katonai szövetség

a szovjet és Törökország között
(London, november 22.) Az Observer értesülése szerint Törökország és Oroszország katonai szerződést kötöttek, amelyben kölcsönösen kötelezik magukat, hogy megtámadtatás esetén minden eszközzel segítségre sietnek egymásnak.

Az aradi Urániában

ma utóljára

Bécsi kislány.

Főszerepben:

Gunnar Tolneas.

Az előadások 1/2 5, 6, 1/2 8 és 9 órakor kezdődnek.

Felelős szerkesztő:

RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Județului.

JACKY COOGANNAK új filmje: a FLANDRIAI FIU
szerdától az aradi **APOLLOBAN.**

**MÉGNYILT
A
TRANSYLVANIA**

speciális

**esernyő
és bőrönd-áruház!**
Esernyő javításokat és áthuzásokat pontosan és jutányosan vállalunk
Szíves pártfogást kér:

"TRANSYLVANIA"
esernyő és bőrönd-áruház
Arad, (Fischer Eilz palota.)
(Weinberger elpözület mellett.)

A legideálisabb ásványvíz
a paptamási

"LITHYNIA"

mert gyógyhatása felülmúlhatatlan, mert kellemes ízű üdítő ital, mert 5-szörte olcsóbb mint a hasonló gyógyértékű külföldi vizek!

Egyetlen lithiumos belföldi víz!

Vese-, hólyag-, gyomor-, bélbántalmak, valamint vérszegénység és húgysavas diathézis ellen isszák!

LERAKAT:

Arad, Str. Dna. Baiasa 145.
(volt Purgly Lajosné-uca.)

702—1926. II.

KIHIRDETÉS.

Kihirdetem, hogy a következő két házasság egymással házasságot szándékozik kötni, u. m.:

Családi és utóneve és esetleg egyéb közelebbi megjelölése. Vőlegény: Martincsek Ferenc. Menyasszony Bauer Sarolta Lidia. Családi állapota. Vőlegény: Nőtlen. Menyasszony: hajadon. Állása (foglalkozása) Vőlegény: sütőipáros. Menyasszony: magánhivatalnok. Vallása. Vőlegény: róm. kat. Menyasszony: róm. kat. Életkora születési helye. Vőlegény: 33 éves Szemlak (Aradm.) Menyasszony: 25 éves Újpest. Lakhelye. Vőlegény: Arad, Radnai-ut 52. Menyasszony: Újpest, Virág u. 66. Szüleinek családi és utóneve. Vőlegény: Martincsek Dániel, néhai Wolf Juliánna. Menyasszony: Bauer Ernő Antal, Bertalanfy Terézia.

Felhívom mindazokat, akiknek a nevezett házasságokra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt nálam közvetlenül vagy a kifüggesztési hely községi előjárósága (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jelentsék be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni, u. m.: Újpesten, Aradon az Aradi Közönyben.

Kelt Újpest, 1926. évi november hó 18. napján.

Czeley Kálmán,
anyakönyvvezető

6998

Kalapokat és ruhákat a legolcsóbban „Carmen” szalon készít
Arad, Str. M. Corvia (Hunyadi-u.) 2.

Kitűnő gyógyhaskötőket készít: Horváthné
Arad, Piața Catedralei 6.

Legjobb és legolcsóbb **női harisnyát** 80.— lejtől 188.— lejtől
Férfi és gyermek harisnyát 20.— lejtől Keztyűt 45.— lejtől. Bőr nappa keztyűt Lei 209.— Selyem szálak 128.— lejtől Szöveteket! Csipkék és divat szalagok óriási választékban!
Féltucat harisnya vásárlásánál külön engedmény!

Bogyó A.
Arad, Strada Eminescu 13.

LEGSZEBB bőr és szövött keztyük
Legfinomabb bőr és szövött
Lentartósabb bőr és szövött

modera gummi fűzők, melltartók, haskötők, sérvkötők, egészségügyi gummi cikkek állandó nagy raktár és legolcsóbb beszerzési forrás:
LUDOVIC STEINHUBEL
Fabrica de manusi si bandaj Arad, Strada Alexandri No. 1.
Keztyük tisztítása és javítása elfogadtatik!

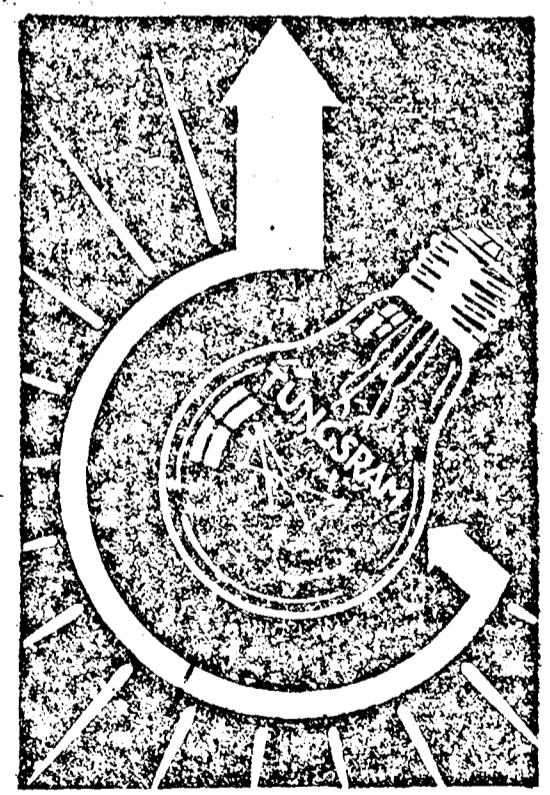
Nagy famegtakarítás szárdalma-
zött **"ZSIGUCZI"** féle
kályhákna!
Számos elismerő levél bizonyítja a jóságát és 60 százalék tüzelő anyag megtakarítását. — A kályhák megtekinthetők a készítő:
HAMMER ZSIGMOND lakatos, varrógép- és kerékpárüzletében Arad, Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 27.

Nagyon olcsón vállal Butorüzet megszüntetése miatt
Üveg- és porcellánkereskedő
Menzer Árpád
Arad, Boros Béni-tér 37. széchenyi malommal szemben.
Üveg- és porcellán áruk legolcsóbb beszerzési forrása.

ebédlő, háló, nappali, egyes fa- és vasbutorok, Edénpamlagok és kárpitozott áruk jutányos árban részletfizetésre is beszerzhetők:
GAPAI KAROLY-nál
Arad, Piața A. Iancu 10.

Arad legforgalmasabb főútvonalán levő, kiváló meneteltű **vendéglő és szálloda**
2 nagy vendéglői teremmel, 12 vendégszobával, kitűnő felszereléssel, lakással, hosszabb bérbeadásra, jutányos árért eladó. Kizárólagos meghívott: Györffy „MURES” irodája Arad, Str. Unirel.

Önnek INGYEN van izzólámpája, hogyha ügyel a

védjegyre, mert az árammegtakarítás és hosszú élettartam folytán gyorsan megtérül az ára. Óvakodjunk tehát az ismeretlen márkáktól!

A „Tungram” védjegy garanciája a minőségnek. — Tetszetős forma, kellemes fény, mely nem kápráztat. Új szabadalmak által védett **világítófémszál.**

Cukrászdák, csokoládé- és cukorka-gyárak számára gyári gépeket készít és szállít.
Klug István
Timisoara, II., Str. Trei Crai 26. — Telefon 172.

Nagy bolthelyiség
Arad főterén
Minorita templommal szemben
1927. május 1-re kiadó!
Cím az „Aradi Közöny” kiadóhivatalában.

Arad, Str. Marasesti (Kossuth-u.) 11.
Platinázott fogak („Wipla” anyag) újdonság 200—350 lej. Arany koronák — fogak garantált arany darabjt. 350—400 lej. Fém koronák — fogak darabjt. 100 lej. (Randolf, Victoria, Kosmos anyag)

FOGASZATI
Fehérfogak kautschukra darabjt. 50 lej. Foghúzás (injektív és szelvényezés) 40 lej. — Vidékieknek megrendelések 24 órán belül eszközöltetnek. 5376
Frida D'MOUDJALLED
vizsgázott fogászor

UJDONSÁGI
MÉGNYILT Ó-PECICA 1213. sz. HÁZBAN PERZSASZÖNYEGYÁR, ahol EREDETI PERZSASZÖNYEGEK EREDETI RAJZOK UTÁN A LEGSZEBB SZINEKBEN, LEGOLCSÓBBAN KÉSZÜLNEK. — ÁRAK 3000 LEJTŐL KEZDŐDNEK. Rendeléseket válogatás szerint fogadok el és eredeti perzsaszőnyegeket a rendelő anyagával is készítek. Kivánatra mint szakértő bárhova szívesen megyek díjazás nélkül.
Tisztelettel:
„Ezevan” perzsaszőnyegyár V. Agayan specialista Ó-Pecica.

Friss töltésű SALVATOR VIZ

minden szakmába vágó üzletben, gyógyszertárban és drogueriában kapható.
Kizárólagos en gros lerakat:
STERNSAMU
TIMISOARA,
Piața Topas-Voda No. 1
Telefon: 472.
Ugyanott minden bel- és külföldi ásványvíz en gros lerakata.

PUBLICAȚIUNE.
Pentru aprovizionarea Spitalului Județan, Spitalului de Copii, și Institutului Obstetric din Arad, cu carne, pâine, lapte, coloniale și zarzavaturi, pe anul 1927, se va ține licitațiune publică cu oferte închise în ziua de 22 decembrie 1926, ora 10 în localul Inspectoratului Sanitar Arad (Palatul Cultural).
Condițiunile stipulate în caetul de sarcini se pot vedea la susnumitul Inspectorat în fiecare zi de lucru între orele 11—12.
Licitațiunea se va ține în conformitate cu Art. 72—83. din legea asupra contabilității publice.
Inspectoratul Sanitar Arad.

6989

Tisztelettel felkérem: Arad város és vidékének hölgyközönségét, mielőtt női felöltő és ruházati szükségletét beszerezné, saját jól megfontolt érdekeiben, tekintse meg dusan felszerelt **női felöltő-áruházamat**, ahol a mai naptól kezdve az összes árakat 20%-al leszállítottam.

Raktáron tartom a legjobb minőségű, a legszebb fazonu, legújabb és legdivatosabb női felöltő divatújdonosságokat! Központi felöltő nagyáruháza Arad, Str. Colonel Piriel 5. (Vörösmarthy-ucca)

Kérem a címre figyelni! Mélyen leszállított árak! Győződjön meg saját érdekeiben utólag érthetetlen versenyképességemről!

Iuliu PLESZ Gyula A színház hátsó bejáratával szemben
Minden vevő egy szép ajándékot kap!

URODONAL

megvéd a szélhűdés ellen.

A szélhűdés következtében beállt válság idején használt URODONAL egyáltalán nem okozott fájdalmat, mint más salicil-összetételű gyógyszer, nem veszélyes mint a colchicum colchidinné. A fájdalmat enyhíti, sőt a leggyakoribb esetben megrövidíti a krízis idejét.

Dr. F. Morel

nyugalmasított órnagy-orvos, volt tengerészeti és gyarmati kórházak orvosa.

Az URODONAL kitisztítja a vesét, a májat és az ízületeket. Elősegíti a vérkeringést.

A szélhűdés, mint akár a reuma, az ízületes gyulladások következtében áll be.

A szélhűdés a formás test ellensége, utálatossá teszi az embert, akiknek a vérét is megmérgezi.

Hogy elkerüljük a nagy csapást, fegyelmőzni kell önmagunkat, tilos vörös bort és pezsgőt inni, óvakodni kell a meghűléstől, elő kell segíteni az emésztést hogy az által a szervezetben felgyülemlett ártalmas savakat le- szikkasztjuk. Az „URODONAL” a leghatásosabb szer a gyógyulás előérésére, amelyben 37-szer erősebb hatású mint a lithium a mellett, hogy teljesen ártalmatlan.

Lancereaux professzor, a párisi orvosi egyetem volt rektora kizárólag „URODONAL”-t rendelés a szélhűdés ellen.

Reuma
Köves képződések
Vérelmeszesedés

Chatelain laboratóriumok 2 bis, Rue de Valenciennes, Paris.

Kapható kizárólag gyógyszertárakban és drogériákban. 1996

Romániai vezérképviselő: Drogeria „Standard” 2. Str. Zorilor, Bucuresti.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetés ára hétköznap 4 lej — belp. vasárnap 6 lej. — Vasárnap belp. 8 lej, illetve 10 lej. — A vasárnap belp. díját szavak aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesztünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. — A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztatassa, illetve helyesbíttesse. — Hirdetéseket telefon utján is felvehető, telefon szám: 151. —

Levelezés.

HA KÖHÖG, HA REKEDT, használjon Egger mellpasztillát. Mindenki maga gyógyítja meg e szer kiváló hatásáról. Kapható minden gyógyszerésztárban.

ROM. KATH. vallású középkorú, a háztartás minden ágában jártas, jólelkű özvegy urilasszony házzvezetőnő, vagy anyahelyettesi állást keres, esetleg vidéki plébániára is elmenne. Ajánlatok „Sürgős” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kéretnek. 6952

Alkalmazás.

FIATAL úrnő nevelőnő, irodai vagy házzvezetőnő állást keres. Rück Ferenc, Arad, Str. Aurel Vlaicu No. 1. 6950

KERESEK azonnali belépésre fiatal vegyeskereskedő segédet. Marmorstein, Soborsin. 6987

SZOBALÉNYNAK ajánkozom. Arad, Demeter-ucca 66. 6986

FOGTECHNIKUS segéd állást keres. Arad, Str. Vicentiu Babes (Kiss Ernő) 6. 6994

GÉPLAKATOS, egyes önálló munkáért felvételt az Aradi Közl. és Kötb. szöveggyárban. 6997

TÖBB éves bizonyítvánnyal pénztárkezelőnő vagy irodai munkát vállalok. Megkeresésüket „Komoly” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 6996

Lakás.

KÜLÖNBEJÁRATU burozott szobát keres idősebb ur a belvárosban jobb családnál. Ajánlatok „Tiszta” jellegre Rudoli Mosse hirdetőjébe kéretnek. 10391

Vétel és eladás.

TIZENHAT leért hegyaljai ujjbor érkezett Arad, Str. Joan Calvin 1. 10391

ROSENTHAL SERVICEK, kristály tárgyak, antik órák, dísztárgyak, antik vitrin, értékes érem, gobelin képek, könyvszekrények, íróasztal, fotelok, gyermekágyak és szék, komplett szobaberendezések, régi festmények, női bundák, szőrmék, férfi kabátok és ruhák, antik tükör és szalon babakelengye, álló villanylámpák, hintaszék, asztalneműk, konyhaberendezés, klub granitura, asztalok, szék, kredenc, kis Singer gép, stb. eladók. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

A VÉGKIÁRUSÍTÁS a „Salon Artistique”-ben Fischer Elz palota megkezdődött. Butorok, porcellán tárgyak, nyek, szőnyegek, tákrók, órák stb. e hó végéig beszerzési áron kerülnek eladásra. 1206

KARÁCSONYRA bizományba keresek gyermekjátékokat, dísztárgyakat, bőrön díket, mű- és antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyeget, közszükségleti cikket, férfi ruhaneműt, egyes butodarabokat stb. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány ucca) I. em. jobb. 1000

Ha nem ellensége pénzánek, egy térfi és női szövet, selyem, bársony, harisnya és vászon szükségletelt

RIPPNER és BENKŐ

Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) divatáruházában szerzi be Olcsó árak! —: Figyelmes kiszolgálás!

Ellátás.

Kérjen

Buziási Phönix

természetes ásványvizet. Elsőrendű asztali és borvíz.

Üzletek.

FA és építőanyag kereskedésnek vagy bármily ipari gyártelepnek alkalmas, jelenleg vasútiállomás épületekkel, Lipótván, a vasútállomás, Maros és országot mellett, kedvező feltételekkel eladó. Közzelebbit Czeller és Szathmárynál Arad. 6974

VENDÉGLŐ forgalmas útvonalon, gyönyörű lakással, azonnal átadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 7007

ÜZLETHELYISÉG a Forray-uccában kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 7001

TÖBB üzlethelyiség Strada Eminescu 3., átjáró házban kiadó. Bővebbet Arad, Str. Eminescu 5. 6999

FORGALMAS fűszerüzlet italmérésrel, családi okok miatt sürgősen átadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 7000

Eladó magánházi

Belvárosban 3 szoba, fürdőszobás magánház minden elfogadható ártért sürgősen eladó. Megbízott Geler Ferenc Irodája Arad, P. Avram Iancu 21. 16793

Volt KORZÓ kávéház helyiségei azonnal kiadóak üzlethelyiségnek. Irodának is igen alkalmasak. — Ugyanott kiadó nagy borpince és raktár. — Érdeklődni lehet: Arad, Bulev. Regele Ferdinand 63-65., I. emelet.

Háztelkek

a Kisfaludy-uccában az Erdélyi-utól iskolaival szemben eladók.

Értekezni:

Szücs F. Vilmos irodájában lehet Str. Alexandri No. 5. Déltán 3-6

Muzsaj József

Arad, színházzal szemben.

Őszi árjegyzék:

Férfi öltöny tiszta gyapjú ...	Lej 950-
Férfi öltöny divat színekben ...	„ 2650-
Ötöték kék és fekete öltöny	„ 2850-
Őszi felöltő ...	„ 1950-
Ujster double ...	„ 2850-
Ujster angol ...	„ 3450-
Fregoli raglán ...	„ 2200-
Gummi kapát ...	„ 930-
Börkabátok minden színben	„ 4600-

Mérték szerinti szabóság.

Nagy posztó raktár.

Figyelem!

25 éve fennálló butorkészítő vállalatomban száraz anyagból készült

butoraimat

a legolcsóbb árak mellett árúsitom u. m. háló, ebédő és mindennemű egyes butorokat is. Kérem a t. vevő közönséget, hogy butorvásárlás előtt üzletemet felkeresni és a céget szemléltesztetni.

Roth I. butorraktára Arad, Calea Banaulului (Asztalos S. u.)

Figyelem!

Judecatoria rurale Siria.

Nr. G. 3414—1926.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Pe baza deciziei judecătorești rurale Siria Nr. de mai sus mișcătoare sevestrate în favoarea Masei falimenatara Steiner Desiderius reprezentat prin dr. Cristean Staubesand adv. în Pâncota contra urmăritului pentru suma de lej 1754 cap. și pentru speșele stabilite până în prezent se vor vinde la licitație publică la casa urmăritului în Măderat în ziua de 30. Noemvrie 1926. ora 11 a. m. și anume: dif. marfuri de prăvălie, 2 porci și 2 stângin lemne de foc, prețuite în valoare de 6600 lej. Licitațiunea se va ține în baza §-lui 107. a legii execuționale. 6996

Siria, la 12. Noemvrie 1926.

J. Csáky, delegat judecătoresc.

Naptárak óriási választékban. Viszonteladónak nagy jutalék mellett kapható **Löbl** hírlapirodában Arad, Strada Romanului.